

HRVATSKI VOJNIK

PRINTED IN CROATIA

0 3 5 0 9

ISSN 1330 - 500X

9 17713301500003

EUR 2,10 / CAD 3,00 / AUD 3,30 / USA 2,00 / CHF 3,50 / SLO EUR 1,80 / SEK 17,00 / NOK 17,00 / DKK 15,50 / GBP 1,30

KADETI NA LJETNOM KAMPU

44. SVJETSKO VOJNO PRVENSTVO U STRELJAŠTVU

Regionalna
stabilnost

Slijedne snage
Ujedinjenih
naroda u Čadu i
Srednjoafričkoj
Republici

Klupa 93. ZB HRZ-a
"Sveti Gabrijel"

MI SMO SAMO LJUDI
KOJI VOLE PJEVATI

NJEMAČKE OBALNE PODMORNICE

Pripremio Domagoj VLAHOVIĆ

FORT BENNING

KAKO PUCATI?

US Army

U SAD još od 1918. postoji Škola za pucanje iz ručnog oružja. Osnivač je američko ministarstvo obrane, a glavni provoditelj Streljačka postrojba američke kopnene vojske. U toj školi stručnjaci iz raznih vojničkih postrojbi podučavaju civile kako se služiti pištoljima i puškama, a cilj je da "civili upoznaju oružje, kako bi se lakše pretvorili iz civila u vojnike u slučaju da nacionalna sigurnost postane nestabilna". Ovoga ljeta u bazu Perry u Ohio došlo je više od tisuću zainteresiranih, koji su prvo prošli teoretsku nastavu, a zatim su upućeni na streljanu da pucaju i iz glasovite M-16A2. Prvi put, polaznici su podijeljeni u početnu i naprednu skupinu. U potonjoj ima i onih koji se žele baviti natjecateljskim streljaštvom. Inače, polaznici su iz svih krajeva SAD, svakojakih profila, mladi i stari (od 11 do 70 godina).

TUCSON

EMIRAČANI NA CRVENOJ ZASTAVI

U američkoj zračnoj bazi Nellis u Nevadi 22. kolovoza počela je dvotjedna vježba Red Flag (Crvena zastava), u kojoj su uz domaće sudjelovali piloti i tehničari iz Ujedinjenih Arapskih Emirata. Riječ je o zrakoplovcima koji lete zrakoplovima tipa F-16E Desert Falcon, a koji su još prije prošli obuku pod vodstvom američkih instruktora s kojima su se sada opet susreli. Amerikanci su se vrlo pohvalno izrazili o mogućnostima pilota iz Emirata, napominjući da je vidljiv velik napredak. Obuka se inače širi i na nove kadrove iz UAE. Na osnovnom tečaju u SAD sada je devet mladih arapskih pilota. Svi će letjeti u F-16E, najmodernijoj inačici tog zrakoplova.

USAF

SODERKOPING

PLES BORBENOG ČAMCA

Festivalu Kanalfest u švedskom lučkom gradu Soderkopingu priključio se i mornarički borbeni čamac CB 90, ali manevriranje blizu pristaništa i okupljene publike moglo je završiti kobno. Prema svjedočenju fotoreportera Fredrika Jonsona, čamac je jurnuo velikom brzinom kroz kanal Gota s namjerom da se odjednom zaustavi pred publikom. No, plovilo se počelo odbijati od sprudova kanala i sklizati po njima, a potom klimati naprijed-natrag i pramac se spustio vrlo nisko prema vodi. Na kraju je čamac krenuo prema gore i zaustavio se na nasipnoj zemlji, i to na nekih 15 metara od iznenađenih gledatelja - srećom, bez loših posljedica. Mornarica istražuje incident.

OTTAWA

PRITISNUTI OBVEZAMA

Kanadski Toronto Star u broju od 25. kolovoza, citirajući memorandum tamnošnjeg ministarstva obrane, prenosi zabrinutost oružanih snaga zbog pretrpanosti zadaćama. Naime, Kanađani imaju velik kontingent u Afganistanu, a njihovi vojnici djeluju u još 14 među-

narodnih operacija. Uz to, 2010. vojska će osiguravati Zimske olimpijske igre u Vancouveru (veljača) i samit G-8 u Torontu (srpanj). Ukratko, sljedeće će godine u ISAF i ta dva velika događaja biti uključene 32 tisuće ljudi, ili polovica sveukupnog broja djelatnika OS.

PLOKSTINE

PODSJETNIK NA HLADNI RAT

U šumama zapadne Litve nekada se nalazila prva sovjetska podzemna raketna baza Plokstine, izgrađena 1962., a zatvorena 1978. nakon sporazuma SALT II s Washingtonom. Ondje su bile smještene rakete koje su pridonosile atmosferi Hladnoga rata. Danas je ondje nacionalni park, a ostaci baze predstavljaju turističku atrakciju koja pokazuje napetost što je vladala u to doba. Osobito je zanimljiva podzemna komora duboka 27 metara, s promjerom od pet metara. Četiri takve komore "udomljavale" su rakete R12, snage do dva megatona, desecima puta jače od atomske bombe koja

je uništila Hiroshimu. Intervju agenciji AFP ovoga je tjedna dao bivši sovjetski časnik Ricardas Valeckas te govorio o nerazmjerima tadašnjih vojnopolitičkih ambicija i stvarnosti. "Željeli su da nadmašimo Ameriku, a nismo imali ni toilet-papira", rekao je Litvanac.

12

Mi smo samo ljudi koji vole pjevati

Prepoznatljivi su, osim po dobroj pjesmi, i po plavim odorama koje nose. Riječ je o klapi 93. zrakoplovne baze Hrvatskog ratnog zrakoplovstva "Sveti Gabrijel". Zapaženim javnim nastupima promoviraju hrvatske Oružane snage, našu kulturu i tradiciju klapskog pjevanja

POTVRDA KRALJEVSKOG STATUSA

4

8

Kadeti na ljetnom kampu

Jedna od obveza koja naše kadete, stipendiste MORH-a i buduće časnike OSRH-a, razlikuje od većine njihovih sveučilišnih kolega jest i sudjelovanje na ljetnom kampu, tijekom kojega teoretski i praktično usvajaju temeljna vojna znanja i vještine

MORH I OSRH

- 7 **NOVOSTI IZ MORH-a**
Predsjednica Vlade posjetila MORH
- 11 **VOJNA VJEŽBA**
Pripreme za vježbu Combined Endeavor 09
- 14 **PREDSTAVLJAMO**
Ljubav prema fotografiji rođena u misiji
- 16 **NOVOSTI IZ OSRH-a**
Poručnik fregate Ivo Musulin u operaciji ATALANTA

VOJNA TEHNIKA

- 18 **NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE**
- 22 **REGIONALNA STABILNOST**
Slijedne snage Ujedinjenih naroda u Čadu i Srednjoafričkoj Republici
- 25 **VOJNA TEHNIKA**
Leopard 2 širi tržište
- 26 **VOJNA TEHNIKA**
Francuski nuklearni arsenal za strateško odvrćanje
- 27 **ZRAKOPLOVSTVO**
Muke po Lightningu (I. dio)
- 28 **MORNARICA**
SeaSparrow ide dalje! (II. dio)
- 29 **VOJNA POVIJEST**
Njemačke obalne podmornice (II. dio)

MAGAZIN

- 30 **PODLISTAK**
Marmontov rat u Dalmaciji (I. dio)
- 32 **DOMOVINSKI RAT**
Oružana pobuna Srba u Republici Hrvatskoj (17. kolovoza 1990.)
- 33 **DUHOVNOST**
Tradicija i vjera
- 35 **IZ ZBIRKI VOJNOG MUZEJA**
PATTON II

Osim velikih natjecateljskih imena, važnost streljaštva kao vojnog sporta potvrdila je i brojnost država sudionica. Bilo ih je 44, velikih i malih, sa svih kontinenata. Ovakva im natjecanja, očito, mnogo znače. Prestiž u streljaštvu svakako je prestiž u vojnim vještinama...

POTVRDA KRALJE

MEDALJE – DRŽAVE

	Zlato	Srebro	Bronca	Ukupno
Njemačka	6	2	2	10
Kina	2	3	0	5
Norveška	2	1	1	4
Ukrajina	1	1	2	4
Finska	1	1	0	2
Švedska	1	1	0	2
Egipat	1	0	1	2
Švicarska	1	0	1	2
Estonija	1	0	0	1
Turska	0	2	1	3
DNR Koreja	0	1	3	4
Francuska	0	1	1	2
Austrija	0	1	0	1
Bjelorusija	0	1	0	1
Slovenija	0	1	0	1
Poljska	0	0	2	2
Danska	0	0	1	1
SAD	0	0	1	1

Streljaštvo je neosporivo kralj među vojnim sportovima. Nedavno završeno Svjetsko vojno prvenstvo u Zagrebu (10.-17. kolovoza) neupitno je potvrdilo takav zaključak. Naime, u mnoštvu vrhunskih međunarodnih vojnosportskih natjecanja koje je organizirala naša zemlja, ako izuzmemo 1999. i Svjetske vojne igre, nikad se pod skutima CISM-a u našoj zemlji nije okupio toliki broj vrhunskih sportaša kojima je vojni sport tek dio njihove cjelokupne sportske karijere. Prije početka Prvenstva najavljena su velika imena. Ona su i stigla.

Bio je tu Slovenac Rajmond Debevec, nekadašnji olimpijski pobjednik i još uvijek aktivni natjecatelj. On je pomogao svojoj reprezentaciji da osvoji momčadsko srebro s puškom u disciplini trostav. Vrapčanskim potokom šetao je (i odlično pucao) Vebjorn Berg, koji s norveškom civilnom reprezentacijom drži dva svjetska rekorda. Iz Zagreba se Berg vratio kao najbolji pojedinac u gađanju puškom. Munkhbayar Dorjsuren, Mongolka s njemačkom putovnicom, svojim je olimpijskim broncama te mnoštvu drugih medalja priključila i naslov najbolje pištoljašice ovogodišnjeg vojnog SP-a. Ukrajinski satnik Oleksandr Petriv olimpijski je pobjednik iz Pekinga, a svoju preciznost pištoljem potvrdio je i kao najbolji strijelac u Zagrebu. Najbolji začim zagrebačkom natjecanju dala je Njemica Sonja Pfeilschifter, stožerna narednica, koja je s puškom u trostavu ostvarila novi vojni svjetski rekord. Inače, drži i civilni... Već spomenuti Berg izjednačio je 23 godine star svjetski rekord Amerikanca Goffa, a isti "izjednačujući" potihvat ostvarila je i Švedanka Olofsson u pištolju s 50 metara. Ne zaboravite, ti sportaši i vojnici tek su dio top društva koje je došlo u Zagreb.

Osim velikih imena, druga stvar koja je potvrdila važnost streljaštva kao vojnog sporta jest brojnost država sudionica. Bilo ih je čak 44, velikih i malih, sa svih kontinenata. I ovakva

natjecanja im očito mnogo znače. Prestiž u streljaštvu svakako je prestiž u vojnim vještinama. Ispred svih se našla Njemačka, čiji su natjecatelji osvojili čak šest zlatnih medalja. Pratili su ih Kinezi i Norvežani.

Sama natjecanja pružila su i dosta sportske dramatike. U streljaštvu često odlučuju nijanse. U znatnom broju disciplina, o sjaju medalja odlučivali su milimetri, a i najmanji podražaj živaca ili dekoncentracija u nepovrat su odnosili mjesec napornog vježbanja. Preciznost, mirnoća, hladnokrvnost... prepoznajete li osobine idealne za vojnike? Da se ne bismo iznenadili, bilo je nositelja visokih činova, pa i među osvajačima medalja. Jedno momčadsko odličje za Sjevernu Koreju donijela su dvojica pukovnika.

Dakako, moramo se pitati gdje su tu naši natjecatelji? Već u najavi Prvenstva nismo gajili neke iluzije o visokim plasmanima, i to zbog poznate činjenice da sustav isprepletanja vojske i vrhunskog sporta u OSRH nije stvar prioriteta. Poželjeli smo tek da naši reprezentativci ostvare svoje osobne najbolje rezultate. U tome je uspio natporučnik Željko Posavec, koji je i inače naš najistaknutiji reprezentativac s "praksom" u civilnom streljaštvu. On je ostvario vrijedan učinak s pištoljem, izjednačio osobni rekord, čime je i sam zadovoljan. "Lijepo je pucati u ovakvoj konkurenciji", rekao nam je Posavec, za kojega je SP u vlastitoj zemlji sigurno bio poseban doživljaj. "Vjerujem da, kao što sam i ja prije desetak godina isplivao ni iz čega, u OSRH ima još neotkrivenih talentiranih strijelaca", dodao je natporučnik koji streljaštvo smatra bitnim dijelom svoje vojničke karijere.

Bojnik Krešimir Vrančić je alfa i omega streljaštva u OSRH, ali i poznati "civilni" trener i instruktor. Taj iskusni časnik godinama je u tom sportu i u njemu je prošao sve stepenice. Dao je velik obol organizaciji mnogih vojnih i civilnih natjecanja,

EVSKOG STATUSA

pa iznimka nije bilo ni ovo prvenstvo. Na kraju je bio vrlo zadovoljan: streljana Vrapčanski potok opet se pokazala jedinstvenom, modernom i vrlo funkcionalnom. Apsolutno je bila na razini natjecanja. No, događaji na streljani samo su dio golemog posla u organizaciji koja je otpočela još prije dvije godine, kad se Hrvatska prihvatila domaćinstva. U pitanju je ugled našeg OSRH i propusta ne smije biti. Izgleda da smo se opet dokazali: predstavnik CISM-a austrijski general-bojnik Johann Pucher ustvrdio je da je Hrvatska održala svoju poznatu visoku razinu u organizaciji vojnosportskih natjecanja. "To je indikativno za opću profesionalnost hrvatskih Oružanih snaga", komplimentirao je Austrijanac. Švicarski brigadir Joseph Fischlin, koji je u CISM-u zadužen za streljaštvo, u ime svih sudionika i gostiju izrazio je zadovoljstvo visokom kvalitetom Prvenstva. "Nema greške! Fantastično!"

Na čelu organizacijskog tima SP-a bio je general-bojnik Mirko Šundov. Svoje je suradnike imenovao kao vrhunske profesionalce, te osobito istaknuo interakciju unutar raznih ustrojbenih cjelina MORH-a i OSRH, te CISM-a i Hrvatskog streljačkog saveza.

Zatvaranje Prvenstva na HVU s dodjelom medalja završilo je simpatičnim mimohodom sličnim olimpijskom, s mnoštvom zastava i odora. Zagreb je zastavu CISM-a i organizaciju Svjetskog vojnog prvenstva u streljaštvu prebacio preko Atlantika i na južnu hemisferu, u Rio de Janeiro. Stekao se dojam da neće biti lako održati hrvatsku razinu organizacije... ■

OSVAJAČI MEDALJA

ŽENE

PUŠKA - 50 m Pojedinačno:

1. Anzela VORONOVA (Estonija) 589
2. Anna NORMANN (Švedska) 589
3. Sonja PFEILSCHIFTER (Njemačka) 588

Ekipno:

1. Švedska 1782
2. Njemačka 1778
3. Danska 1771

PUŠKA - 50 m trostav Pojedinačno:

1. Sonja PFEILSCHIFTER (Njemačka) 593
2. Barbara LECHNER (Njemačka) 583
3. Natalija OMELJANENKO (Ukrajina) 583

Ekipno:

1. Njemačka 1744
2. Kina 1733
3. Francuska 1725

PIŠTOLJ - 25 m Pojedinačno:

1. Munkhbayar DORJSUREN (Njemačka) 587
2. Lin JING (Kina) 583
3. Monika MARTIN (Njemačka) 583

Ekipno:

1. Njemačka 1728
2. Kina 1726
3. DNR Koreja 1700

PIŠTOLJ - 25 m - brza paljba Pojedinačno:

1. Munkhbayar DORJSUREN (Njemačka) 586
2. Žana ŠAPJALEVIĆ (Bjelorusija) 585
3. Un Ju SO (DNR Koreja) 581

Ekipno:

1. Njemačka 1722
2. DNR Koreja 1712
3. Turska 1709

MUŠKARCI

PUŠKA - 300 m trostav Pojedinačno:

1. Jussi PUUSTINEN (Finska) 583
2. Cyril GRAFF (Francuska) 582
3. Amgad HOUSSEIN (Egipat) 582

Momčadski:

1. Švicarska 1738
2. Slovenija 1726
3. Norveška 1725

PUŠKA - 300 m trostav - brza paljba Pojedinačno:

1. Vebjorn BERG (Norveška) 575
2. Florian KAMMERLANDER (Austrija) 572
3. Olivier SCHAFTER (Švicarska) 571

Momčadski:

1. Norveška 1708
2. Finska 1681
3. SAD 1679

PIŠTOLJ - 25 m

Pojedinačno:

1. Samy MOHAMED (Egipat) 592
2. Oleksandr PETRIV (Ukrajina) 590
3. Oleg TKAČOV (Ukrajina) 587

Momčadski:

1. Ukrajina 1748
2. Turska 1745
3. DNR Koreja 1739

PIŠTOLJ - 25 m - brza paljba Pojedinačno:

1. Yang ZHAO (Kina) 586
2. Pal HEMBRE (Norveška) 585
3. Radoslav PODGORSKI (Poljska) 585

Momčadski:

1. Kina 1739
2. Turska 1738
3. Poljska 1735

Tijekom susreta s djelatnicama MO-a i pripadnicama OS-a predsjednica Kosor im je zahvalila na doprinosu što ga daju u radu. Istaknula je kako je impresionirana onim što hrvatski vojnici rade u međunarodnim misijama te im je i u ime Vlade RH zahvalila na hrabrosti i znanju, čime pronose ime Hrvatske diljem svijeta...

Predsjednica Vlade posjetila MORH

Predsjednica Vlade Jadranka Kosor posjetila je 25. kolovoza Ministarstvo obrane. Na sastanku s ministrom obrane Brankom Vukelićem i njegovim najbližim suradnicima razgovarala je o trenutačnim aktivnostima u Ministarstvu obrane i o sudjelovanju pripadnika OSRH u međunarodnim misijama. Predsjednica Vlade sastala se također s djelatnicama MO-a i pripadnicama OS-a.

Putem videolinka uspostavljena je i videokonferencija, u sklopu koje je predsjednica Vlade Kosor razgovarala s časnicima i dočasniciima iz četiri misije u kojima sudjeluju pripadnici OSRH. Istaknula je kako je impresionirana onim što hrvatski vojnici rade u međunarodnim misijama te im je i u ime Vlade RH zahvalila na hrabrosti i znanju, čime pronose ime Hrvatske diljem svijeta.

Tijekom susreta s djelatnicama MO-a i pripadnicama OS-a predsjednica Kosor im je zahvalila na doprinosu što ga daju u radu MO-a i OS-a, te im poželjela i mnogo uspjeha u daljnjem radu. Istaknula je da žena u sustavu obrane ima oko 9,5 posto, a to je više od NATO standarda, koji iznosi 7 posto. Izrazila je i želju da žena u MO i OS bude još više te da još više napreduju, za što, istaknula je, ima i apsolutnu

Žena u sustavu obrane ima oko 9,5 posto, a to je više od NATO standarda, koji iznosi 7 posto istaknula je predsjednica Vlade Jadranka Kosor

potporu ministra obrane. Predsjednica Vlade je upozorila i na važnost sudjelovanja žena u međunarodnim misijama, čime one dokazuju ne samo iznimnu hrabrost nego i znanje i stručnost. Napomenula je kako u MO i OS nema ni traga diskriminaciji žena, što je na ponos svima, te zaključila da će žene imati njezinu punu i apsolutnu potporu kao predsjednice Vlade.

Zahvaljujući predsjednici Vlade na posjetu, ministar obrane Branko Vukelić je rekao kako je njezin dolazak u MORH veliko priznanje svima onima koji već godinama izuzetno velikim trudom i zalaganjem ostvaruju rezultate što ih danas MO i OS imaju, ali i potpora za daljnji rad. Ministar je upozorio i na značajan doprinos koji su MO i OS dali ulasku Republike Hrvatske u NATO savez. "Proveli smo niz transformacija. Svoje zadaće i u zemlji i u inozemstvu izvršavamo vrlo učinkovito i kvalitetno te smo potpuno spremni odgovoriti na sve izazove", istaknuo je ministar Vukelić.

U ime djelatnica MO-a i pripadnica OS-a premijerki Kosor na posjetu je zahvalila pukovnica Gordana Garašić, načelnica Odjela za operacije u tijeku ZOS-a. Ona je istaknula kako ima sve više žena na višim dužnostima, koje ravnopravno sudjeluju u međunarodnim misijama, te istaknula potporu nadređenih što je imaju u svom radu. ■

Marija ALVIR, snimio Davor KIRIN

Jedna od obveza koja naše kadete, stipendiste MORH-a i buduće časnike OSRH-a, razlikuje od većine njihovih sveučilišnih kolega jest i sudjelovanje na ljetnom kampu, tijekom kojega teoretski i praktično usvajaju temeljna vojna znanja i vještine

Da se naši kadeti, stipendisti MORH-a i budući časnici OSRH-a, ipak razlikuju od većine svojih sveučilišnih kolega pokazuje i način na koji provode dio ljeta. Naime, iako im, kao i svima ostalima, godišnje studentske obveze prestaju završetkom studijske godine odnosno ljetnih ispitnih rokova, to ne vrijedi i za one vojničke, kakve imaju kao kadeti. Jedna od tih obveza je i sudjelovanje na ljetnom kampu, tijekom kojega teoretski i praktično usvajaju temeljna vojna znanja i vještine.

Prvi kamp za kadete je selekcijski, dok se drugi i treći provode nakon završetka prve odnosno druge godine studija. Tako su kadeti petog i šestog naraštaja od 19. srpnja do 7. kolovoza imali ljetni kamp, dakako, u odvojenim skupinama i na različitim lokacijama. Splitski studenti ostali su u Splitu, a kadeti piloti u Zrakoplovnoj bazi Zemunik Donji, dok su oni koji studiraju u Zagrebu kamp imali na vojnom poligonu Gašinci, gdje smo ih i posjetili.

Od sveukupno 75 zagrebačkih kadeta na ovogodišnjem ljetnom kampu, među kojima je bilo i 19 kadetkinja, Kamp 2, na kojem se obučavaju do razine tima odnosno skupine, pohađalo je njih 49, a na Kampu 3 do razine

KADETI na lje

desetine obučavalo se 26 polaznika. Zapovjednik obaju kampova bio je natporučnik Marko Kadija iz Kadetske bojne, a svaki kamp imao je svoj tim za provedbu. Tako su Kamp 2 vodili poručnik Marinko Laštro iz Bojne za izobrazbu i desetenik Robert Mike Jurkovic te vojnik Miroslav Milošić, bivši kadet, kao i kadeti koji su nedavno diplomirali, Dario Bilješević i Siniša Đerić, a za Kamp 3 bili su zaduženi natporučnik Stevo Jelenčić i stožerni narednik Jozo Cigelj te kadet Berislav Držanić. Zajedno s njima bio je i narednik Davor Vilušić, također iz

etnom kampu

Kadetske bojne, dok su obučne aktivnosti provodili djelatnici Obučne bojne Pješačke pukovnije Zapovjedništva za obuku i doktrinu, natporučnik Božidar Lukačević i poručnik Miroslav Miljak. Oni su zajedno s kolegama bili potpora Kadetskoj bojni u provedbi obuke, a tijekom cijelog trajanja kampa imali su i 24-satnu sanitetsku potporu. Kadete je na vojnom poligonu Gašinci posjetio ravnatelj Hrvatskog vojnog učilišta "Petar Zrinski" general-bojnik Mirko Šundov, te potom izaslanstvo Časničke

škole, u čijem je sastavu Kadetska bojna, a u dvodnevnom nadzoru bila je i inspekcija iz Glavnog inspektorata.

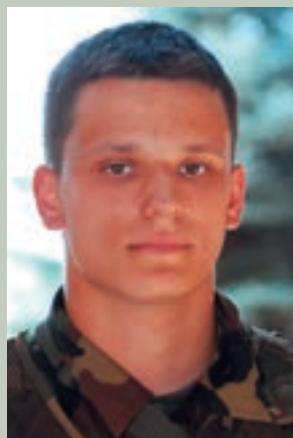
Tijekom kampa kadeti su se uvježbavali za provedbu taktičkih zadaća i izvodili bojna gađanja, a u sklopu motoričkih priprema radili su na podizanju razine tjelesne spremnosti. Dan im je počinjao ranojutarnjom tjelovježbom, a nastava i obuka održavale se tijekom cijelog dana do večernjih sati.

U slobodno vrijeme kadeti su se bavili i različitim sportskim aktivnostima, a u suradnji s lokalnom zajednicom organizirana je nogometna utakmica u kojoj su odmjerili snage s NK Gašinci. Tijekom boravka na kampu za polaznike je organiziran izlet u Đakovo i posjet čuvenoj đakovačkoj katedrali, gdje ih je primio đakovačko-osječki nadbiskup Marin Srakić, a na Dan pobjede i domovinske zahvalnosti posjetili su Vukovar te obišli najvažnija mjesta iz Domovinskog rata. Nakon završetka kampa kadeti su slobodni do početka njihovih obveza na fakultetima. ■

Magdalena MATIJEVIĆ iz Zagreba, završila 2. godinu Fakulteta strojarstva i brodogradnje

Ovim smo kampom zaokružili dosadašnju obuku, utvrdili ono što smo ranije naučili i usvojili nova znanja. Instruktori su nas stavljali u ulogu zapovjednika i forsirali da sve radimo sami. Zahtjevna motorička priprema omogućila je da i mi djevojke uspijevamo pratiti obuku. Dakle, nema razlike, osim što mi djevojke imamo bolje bungalove.

Marko ČEPO iz Vinkovaca, završio 2. godinu Fakulteta elektrotehnike i računarstva

I moji su dojmovi pozitivni, barem što se tiče obuke. Naime, malo je nezgodno što nam je sanitarni čvor udaljen od bungalova, no u njima ionako provodimo najmanje vremena. Radimo intenzivno pa i vrijeme brzo prolazi. Ipak, kod kuće je najbolje. Stoga bih volio buduću vojnu službu obavljati što bliže kući.

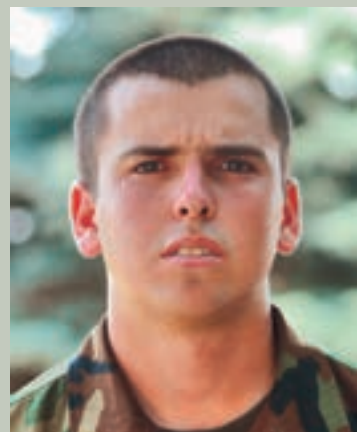
Marijana ČIČAK iz Dugog Sela, završila 2. godinu Fakulteta prometnih znanosti

Zbog ozljede sam prošle godine izostala s kampa pa sam sad sa šestim naraštajem, a i moji su tu. Zadovoljna sam i obukom i instruktorima, ali smeta mi vrućina, s kojom se svi najteže nosimo. Mi djevojke nastojimo pratiti tempo muških kolega, a oni pomažu kad zatreba. Uglavnom, među nama vlada ravnopravnost i kolegijalnost, kako u Zagrebu tako i ovdje.

Marko ADŽIJEVIĆ iz Lipika, završio 1. godinu Tehničkog veleučilišta

Zanimljivije je nego na prvom kampu, imamo mnogo više aktivnosti pa je i dinamičnije, a gađanje je super! Ovo nam dobro dođe da malo razbistriamo glavu poslije svih briga i obveza na fakultetu. Uostalom, ne kaže se uzalud – u zdravom tijelu zdrav duh.

Očekuje se da će u vježbi sudjelovati gotovo 1500 sudionika iz 41 zemlje te dvije organizacije NATO-a i SEEBRIG-a. Glavno provedbeno mjesto bit će u Bosni i Hercegovini, i to u Banjaluci, a druge dvije lokacije u Nizozemskoj i Danskoj. Tim OSRH-a ima 24 dočasnika i časnika, od kojih će u Banjaluci biti njih 19, a petorica će biti u Hrvatskoj, i to u vojarni Bilogora u Bjelovaru i ratnoj luci Lora, gdje će biti postavljene dvije kratkovalne radiopostaje koje će se uključiti u radiomrežu vježbe

Pripreme za vježbu **COMBINED ENDEAVOR 09**

U zagrebačkoj vojarni "Croatia" u tijeku su pripreme pripadnika OSRH-a za sudjelovanje u vježbi **Combined Endeavor 09**. Riječ je o najvažnijoj vojnoj vježbi za ispitivanje i dokumentiranje interoperabilnosti komunikacijsko-informacijskih uređaja i sustava. Organizira je USEUCOM, održava se od 1995., a pripadnici OSRH-a u njoj sudjeluju od 2001. Ovogodišnja vježba će se održavati od 4. do 17. rujna. Očekuje se da će u njoj sudjelovati gotovo 1500 sudionika iz 41 zemlje te dvije organizacije NATO-a i SEEBRIG-a. Glavno provedbeno mjesto bit će u Bosni i Hercegovini, i to u Banjaluci, a druge dvije lokacije u Nizozemskoj i Danskoj. Tim OSRH-a ima 24 dočasnika i časnika, od kojih će u Banjaluci biti njih 19, a petorica će biti u Hrvatskoj, i to u vojarni Bilogora u Bjelovaru i ratnoj luci Lora, gdje

će biti postavljene dvije kratkovalne radiopostaje koje će se uključiti u radiomrežu vježbe.

Na CE 09 tim OSRH-a će zajedno s timom OS Makedonije biti vodeća nacija u regionalnoj grupi B, u kojoj su timovi iz još osam zemalja, a nadnarednici Jurica Mikšić i Darko Peroš radit će u zapovjedništvu vježbe. Sve to, istaknuo je zapovjednik NOS-a CE bojnika Danko Vuk iz Pukovnije veze HKoV-a, veliko je priznanje za naše Oružane snage te očekuje da će hrvatski tim na vježbi uspješno ispuniti sve zadatke. Inače, nositelj organizacije vježbe za naše sudionike jest Uprava za komunikacijsko-informacijske sustave GSOSRH-a, a u pripreme su se angažirale i druge ustrojbene cjeline MORH-a i OSRH-a. Pripreme

su se odvijale u četiri planske konferencije i slobodno se može reći da su započele odmah po završetku prošlogodišnje vježbe. Tijekom priprema po funkcionalnim područjima provedena je simulacija situacija koje se na vježbi očekuju, a tehnika je prilagođena tako da na vježbu pripadnici OSRH-a idu potpuno spremni. Potvrdili su nam to voditelji funkcionalnih područja i to poručnik Ivo Katušin, voditelj funkcionalnog područja HF, nadnarednik Siniša Levkuš, voditelj transmisije, narednik Davor Ljubin iz CORE servisa, te nadnarednik Mladen Tomšić, voditelj funkcionalnog područja za podatkovni prijenos, svi redom s bogatim iskustvom iz sudjelovanja u vježbi **Combined Endeavor**. Naši sugovornici su upozorili i na višestruko značenje ove vježbe, i to kako za stjecanje novih saznanja i iskustava, obuku novih ljudi, tako i za naše sudjelovanje u misiji ISAF u Afganistanu. "Vježba **Combined Endeavor** najbolji je obučni poligon", istaknuo je nadnarednik Jurica Mikšić napomenuvši kako se nigdje kao na toj vježbi ne može naći toliko različite opreme koja se može testirati. S obzirom na bogato iskustvo i stručnost, probleme ne očekuju. ■

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT

Prepoznatljivi su, osim po dobroj pjesmi, i po plavim odorama koje nose. Riječ je o klapi 93. zrakoplovne baze Hrvatskog ratnog zrakoplovstva "Sveti Gabrijel". Zapaženim javnim nastupima promoviraju hrvatske Oružane snage, našu kulturu i tradiciju klapskog pjevanja

Prvi su put nastupili na obilježavanju dana HRZ-a i PZO-a, a potom na raznim događanjima u Zadarskoj županiji, te nedavno i na jednom međunarodnom natjecanju u Petrinji, gdje su između 13 natjecatelja u kategoriji folklor osvojili srebro

U gradu pisme, morskih orgulja, Pozdrava suncu - Zadru inspiracije im ne nedostaje. Okupili su se potkraj studenoga prošle godine, onako iz gušta, a za samo dva tjedna prvi su put javno nastupili. Uspješno. Prepoznatljivi su, osim po dobroj pjesmi, i po plavim odorama koje nose. Riječ je o klapi 93. zrakoplovne baze Hrvatskog ratnog zrakoplovstva "Sveti Gabrijel". Deset djelatnika 93. baze Zemunik, i to prvi tenor Željko Nadinić, drugi tenor Ante Torbarina, Ivica Lisica i Ivica Dundović, baritoni Boris Buterin, Željko Lisica i Joško Hromin, bas Boris Herceg, Denis Gospić i Marijan Muščet, pod stručnim vodstvom Linde Subotić polako, ali sigurno, zahvaljujući vrhunskim glasovnim mogućnostima, ulaze u ozbiljne glazbene vode. Zapaženim javnim nastupima promoviraju hrvatske Oružane snage, našu kulturu i tradiciju klapskog pjevanja. Naziv su, rekao nam je

Mi smo samo ljud

naš sugovornik Ivica Dundović, izabrali po nazivu kapelanije 93. zrakoplovne baze.

A kako je sve počelo? "Sve je", kaže Dundović, "počelo spontano jer kod nas u Dalmaciji ne treba neki poseban razlog da se zapjeva. Mi nismo profesionalci, mi smo samo ljudi koji volimo pjevati." Prvi su put nastupili na obilježavanju dana HRZ-a i PZO-a, a potom na raznim događanjima u Zadarskoj županiji, te nedavno i na jednom međunarodnom natjecanju u Petrinji, gdje su između 13 natjecatelja u kategoriji folklor osvojili srebro. Nastup u Petrinji bio im je i prvi izlazak na neko natjecanje gdje je struka

vrednovala njihove sposobnosti, a s obzirom na zapaženi nastup zasigurno i odskočna daska i poticaj za daljnji rad. Kad je o nastupima u Zadarskoj županiji riječ, posebno drago im je sudjelovanje na humanitarnom koncertu za pomoć djeci bez roditelja. Na naše pitanje kako je u tako kratkom vremenu uspjela pripremiti klapu za nastup, njihova voditeljica odgovara kako to baš i nije bilo tako teško. Kvaliteta glasovnih sposobnosti svakog od njih pojedinačno dala je kvalitetu klapi. Bilo je potrebno samo uskladiti ih, što Lindi i nije bilo tako teško, između ostalog i zbog iskustva koje ima u radu s klapama.

i koji vole pjevati

“Nama je”, kaže Dundović, “klapsko pjevanje nešto uobičajeno. No tek na nastupima izvan zemlje po reakcijama ljudi vidite koliko je ono zapravo zanimljivo i jedinstveno.” Uz domoljubne pjesme, na njihovu su repertoaru pučki napjevi i skladbe hrvatskih autora, a imaju i instrumentalnu pratnju. Vježbaju dva do tri puta tjedno, a ne izostaje im ni potpora čelnih ljudi u bazi. “U početku je”, prisjeća se Dundović, “bilo malo sumnje, no otkad su vidjeli kako dobro i kvalitetno radimo, potpore nam ne nedostaje. “Naravno, najveći teret je ipak na njima, a s obzirom na entuzijizam i ljubav prema pjesmi, to im ne pada teško. Cilj za slje-

deću godinu jest odlazak na audiciju za nastup u Omišu, kao i na druge festivale, natjecanja i smotre klapa, što sve moraju uskladiti sa svojim svakodnevnim profesionalnim obvezama. Dundović napominje kako je uz klapu HRM-a “Sveti Juraj” i Orkestar Hrvatske vojske njihova klapa “Sveti Gabrijel” zasigurno još jedno bogatstvo naših Oružanih snaga. U to su se već uvjerali na dosadašnjim nastupima, gdje su promovirali ne samo dobru pjesmu nego i Oružane snage, što je naišlo na više nego dobar odjek kod publike. A kako im je *pisma* lijek za dušu i opuštanje od svakodnevnih obveza, vjerujemo da ćemo o nastupima naših zrakoplovaca još dosta pisati. ■

Uz domoljubne pjesme, na njihovu su repertoaru pučki napjevi i skladbe hrvatskih autora, a imaju i instrumentalnu pratnju

Ljubav prema fotografiji

Iako se fotografijom bavi relativno kratko vrijeme, pukovnik Šebetovsky već se može pohvaliti izvrsnim autorskim snimkama, kao i prvim priznanjem struke, a ako nastavi istim žarom njegovati tu svoju novootkrivenu ljubav, nema sumnje da će ona opet uroditi plodom

Jedan od onih koji vjeruju da fotografija doista govori više od tisuću riječi jest i pukovnik Mario Šebetovsky. Stoga je odlučio i sam progovoriti tim "jezikom", a prve korake u svijetu fotografije napravio je tijekom jednogodišnjeg boravka u mirovnoj misiji MINURSO u Zapadnoj Sahari. Ondje je snimio brojne vrhunske fotografije, o čijoj kvaliteti svjedoči i nagrada koju je osvojio jednom od njih. Svojim je objektivom uspio uhvatiti ljepotu toga čudesnog, prekrasnog krajolika, kao i ljudi koje je susretao u pustinjskim prostranstvima te daleke zemlje. Posebno su dojmljive fotografije djece, čiji izrazi lica kao da pričaju njihove živote. Struka je pak odlučila nagraditi fotografiju majmunčića snimljenu u tamošnjem zoološkom vrtu te je na ovogodišnjem Festivalu Photodays osvojio prvu nagradu u kategoriji Priroda.

"Tko jednom oćuti dah misije, žudi za ponovnim odlaskom", vjeruje pukovnik Šebetovsky, a to uvjerenje potkrepljuje najavom

svog odlaska u Afganistan, gdje bi od proljeća iduće godine u misiji ISAF trebao biti zapovjednik 3. OMLT-a. Kao djelatnik Središta za međunarodne vojne operacije obilazio je i druge misije u kojima sudjeluju pripadnici naših Oružanih snaga. Tijekom dugogodišnje vojne karijere obnašao je više različitih dužnosti, bio je sudionik Domovinskog rata, a za taj put odlučio se već 1990. godine. "Prošao sam sva ratišta i na to sam izrazito ponosan", priznao nam je u razgovoru te istaknuo da je sretan što je bio aktivni sudionik toga povijesnog vremena, najprije kao pripadnik Specijalne jedinice MUP-a, a potom i ZNG-a. Nakon završetka rata, od 1995. do 2000. radi u MPRI-ju, potom kao predavač na Časničkoj i Zapovjedno-stožernoj školi te na raznim drugim dužnostima u OSRH, a trenutačno je voditelj Odsjeka taktike u Simulacijskom središtu. Uz visoku civilnu naobrazbu, stekao je i vojnu: završio je Zapovjedno-stožernu školu Marinskog korpusa u SAD-u, gdje je i

rafiji rođena u misiji

magistrirao iz vojnih znanosti. Certificirani je instruktor UN-a i poliglot - aktivno govori engleski, njemački i talijanski jezik, a u misiji je dobro svladao i francuski te španjolski. Ističe kako mu je poznavanje stranih jezika pomoglo da ondje stekne mnogo prijatelja, a povratkom u Hrvatsku među ljubiteljima fotografije pronalazi i nove. Za sklonost jezicima zaslužna je njegova majka, profesorica hrvatskog jezika i književnosti, dok je umjetničku crtu naslijedio od oca, akademskog slikara.

Fotografijom se ispočetka bavio amaterski, no tijekom boravka u Zapadnoj Sahari površno zanimanje preraslo je u strastvenu opsesiju pa i sam priznaje da je upravo ondje "duboko zagrizao" u taj hobi. Nakon povratka iz misije nastavlja razvijati taj talent i profilira vlastiti izričaj te izlaže fotografije, ubrzo organizirajući i prve samostalne izložbe. Stvaranjem vlastitog stila i sve boljih fotografija afirmira se među poklonicima te vrste umjetnosti, a vrlo je aktivan i na internetu, gdje je objavio najvi-

še svojih radova pod nadimkom SMVO. Tako je ujedno odao priznanje Središtu u kojem je radio od njegova uspostavljanja. Uz posao koji, kako je istaknuo, voli, te obitelj, suprugu i četvero djece, koji su mu na prvome mjestu, ima vremena i za druge hobije poput ronjenja i padobranstva te alpinizma, a strast prema fotografiji svakim se danom sve više razbukta. U to smo se imali prilike i sami uvjeriti, kada je, tijekom razmjene stručnih informacija i mišljenja s našim fotografom, tepao svom fotoaparatu marke Olympus, nazivajući ga "Oli", a za svoj trenutačno najdraži hobi je zaključio: "To je moja najveća ljubav i najbolji apaurin, toliko me smiruje i oplemenjuje."

Iako se fotografijom bavi relativno kratko vrijeme, pukovnik Šebetovsky se već može pohvaliti izvrsnim autorskim snimkama, kao i prvim priznanjem struke, a ako nastavi istim žarom njegovati tu svoju novootkrivenu ljubav, nema sumnje da će ona opet uroditi plodom. ■

Snimio Tomislav BRANDT

Mario Šebetovsky fotografijom se ispočetka bavio amaterski, no tijekom boravka u Zapadnoj Sahari površno zanimanje preraslo je u strastvenu opsesiju

Poručnik fregate Ivo Musulin u operaciji ATALANTA

Kao nastavak daljnjeg sudjelovanja pripadnika HRM-a u pomorskoj operaciji ATALANTA u Adenskom zaljevu i vodama Somalije, poručnik fregate Ivo Musulin ukrcao je 13.

europskih pomorskih snaga (EU NAVFOR – Somalija). Poručnik fregate Musulin na fregati "Louise Marie" boravit će do 24. prosinca ove godine.

kolovoza na belgijsku fregatu "Louise Marie", koja je isplovila iz luke Zeebrugge prema somalskim vodama kako bi se priključila ostatku

EU NAVFOR - Somalia čine brodovi i zrakoplovi iz Španjolske, Njemačke, Francuske, Italije i Švedske, pojačani belgijskom fregatom. Navedeni brodovi provode operacije za zaštitu trgovačkih i putničkih brodova u blizini voda oko Somalije te se bore protiv piratskih napada, u skladu s rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda.

Belgijska fregata "Louise Marie" (F 931) sagrađena je u Nizozemskoj 1989. godine, te je u službi Nizozemske kraljevske ratne mornarice bila do 2005., kada je prodana Belgijskoj kraljevskoj ratnoj mornarici. Fregata "Louise Marie" pripada klasi "Karel Doorman" s istisninom od 2800 tona, dužine 122 metra, širine 14 metara i gaza 6 metara. Da bi plovila maksimalnom brzinom od

30 čvorova, brine se 145 članova posade.

Poručnik fregate Ivo Musulin pripadnik je HRM-a od 1995. te se trenutno nalazi na dužnosti zamjenika zapovjednika Voda protuminskih ronitelja Flotile Hrvatske ratne mornarice. Od 1994. do 1995. bio je pričuvni pripadnik Hrvatske vojske. Nakon što je proveo osam godine u postrojbama pomorskih diverzanata, poručnik fregate Musulin prelazi u Flotu Hrvatske ratne mornarice i od 2006. do 2009. zapovijeda lovcem mina "Korčula". U rujnu i listopadu 2008. bio je ukrcao na NATO-ove brodove "Homburg" i "Rhein" za vrijeme međunarodne vojne vježbe "Noble Midas 08".

OJI HRM

HČZ primljen u CIOR kao punopravni član

Na Ljetnom kongresu CIOR-a (Confédération Interalliée des Officiers de Réserve), održanom u Sofiji u Bugarskoj od 3. do 9.

kolovoza, Hrvatski časnički zbor je primljen u punopravno članstvo te organizacije.

CIOR je nepolitička međunarodna udruga nacionalnih udruženja pričuvnih časnika NATO zemalja kojoj pridruženi članovi mogu biti i udruge pričuvnih časnika ne-NATO zemalja, obično iz zemalja Partnerstva za mir, a gosti ili promatrači i druge zemlje koje to žele. CIOR se bavi svim aktualnim pitanjima organiziranja, rada i doprinosu pričuvnih časnika u obrambenim sustavima zemalja iz kojih udruge dolaze, a svoj rad usklađuje s NATO-om preko odgovarajućih tijela. Premda zaključci udruge CIOR-a nisu obvezatni za članice, iznimno je vrijedna i značajna razmjena iskustava i stavova o pitanjima koja se na kongresima raspravljaju jer dolaze od zemalja NATO-a, ali i ne-NATO zemalja kao što su Švicarska, Švedska, Finska, Austrija, Južnoafrička Republika i Moldavija.

HČZ je niz godina bio pridruženi član CIOR-a i aktivno je sudjelovao u većini aktivnosti koje je ova udruga organizirala i provodila, no do sada nije imao pravo glasovanja pri donošenju odluka. Naši predstavnici su niz godina bili posebno aktivni u Odboru

za obrambena i sigurnosna pitanja i Odboru Partnerstva za mir te na plenarnim sjednicama. Zahvaljujući dugogodišnjem radu kao pridruženi član, činjenici da je Republika Hrvatska od proljetos član NATO saveza, te iznimnoj potpori koju HČZ-u daju MORH, Glavni stožer OS, Ministarstvo vanjskih poslova i druge institucije RH, HČZ je primljen u punopravno članstvo CIOR-a. Punopravnim članstvom otvaraju se nove, veće mogućnosti rada u udruzi CIOR i neizravno utjecanje na druge institucije s kojima CIOR surađuje. Svjesni novih i povećanih obveza, Predsjedništvo HČZ-a i članovi zaduženi za međunarodnu suradnju zahvalili su članicama CIOR-a na ukazanom povjerenju i novim elanom prionuli povećanju rada na polju međunarodne suradnje.

V. SUPERINA

Snaga u pokretu

MAN Importer Hrvatska je član poslovne grupe Auto Hrvatska.

Univerzalci s pogonom na svim kotačima.

MAN nudi pravo rješenje za svaki logistički vojni scenarij. Osim TGA, TGM i TGL kategorije vozila važnu ulogu u vojnoj primjeni imaju i HX i SX modeli, specijalno razvijeni za ispunjavanje vojnih zadataka. Zbog univerzalne kombinacije maksimalne mobilnosti, pouzdanosti i snage, s ekonomičnim učinkom u eksploataciji, vozila su pogodna za sve logističke i taktičke namjene.

Glavni uvoznik za Republiku Hrvatsku:
MAN Importer Hrvatska d.o.o., Zagreb

www.man.hr

www.man-mn.com/militarytrucks

Transport worldwide. Powered by MAN.

MAN Nutzfahrzeuge

KINA NABAVLJA UKRAJINSKE LEBDJELICE

Kineska ratna mornarica potpisala je ugovor pretpostavljene vrijednosti 315 milijuna dolara za nabavu četiri ukrajinske vojne lebdjelice klase Zubr. Ukrajinska brodograđevna tvrtka Morye, smještena na obali Crnog mora u luci Feodosia, gradit će prve dvije lebdjelice u klasi, dok će druga dva plovila biti izgrađena u Kini pod nadzorom ukrajinskih tehničara i brodograđevnih stručnjaka. Objavljanjem potpisanih ugovora ukrajinska vlada je potvrdila potpisani ugovor, ali nije objavljena i njegova vrijednost, a visoki dužnosnici tvrtke Morye odbili su komentirati vijest.

Lebdjelice klase Zubr projektirane su za prijevoz tri tenka i 10 oklopnih transporterata ili do 500 potpuno opremljenih trupa brzinama većim od 63 čv. Upravo zbog svoje veličine lebdjelice mogu ploviti-lebdjeti po visokim stanjima mora, za razliku od manjih koje to nisu u stanju. Od 1988. izgrađeno je 10 takvih plovila, koja se nalaze u aktivnoj službi kineske, grčke i ukrajinske ratne mornarice.

M. PTIĆ GRŽELJ

INTERAKTIVNE NAOČALE

Naglavni zasloni polagano ulaze u primjenu, a konstruktori ih nastoje poboljšati kako bi bili što učinkovitiji. Istraživači instituta Fraunhofer rade na razvoju interaktivnih, dvosmjernih naočala za prikaz podataka. U zaslon su ugradili uređaj za praćenje položaja oka pa je otvorena mogućnost da korisnik položajem oka utječe na sadržaj koji se prikazuje na zaslonu. Ideja je da korisnik bez ikakva dodatnog uređaja prikazuje nove sadržaje i pomiče sadržaj po zaslonu. Sustav je osmišljen za korisnike koji se moraju koristiti podacima a nemaju slobodne ruke za pristup tipkovnici ili mišu. Glavne korisničke zamjerke postojećim naglavnim zaslonima jesu da

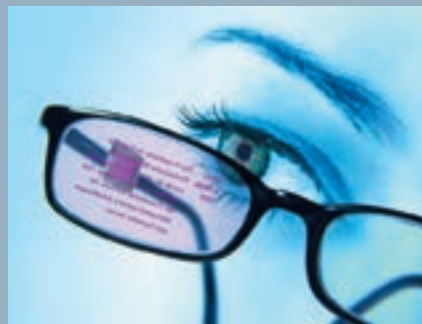

Foto: Fraunhofer

su preveliki, preteški, nezgrapni i skupi. U Fraunhoferu se nadaju da će njihova nova tehnologija donijeti jeftine, lagane i prikladne naočale s integriranim prikazom slike za pomoć u raznovrsnim poslovima na mnogim područjima rada.

M. PETROVIĆ

TANKE BATERIJE

Današnje baterije su teške, zauzimaju mnogo prostora, a proizvodni je proces skup i prljav. Zato su istraživači instituta Fraunhofer odlučili načiniti manju, lakšu i jeftiniju bateriju. Rezultat je predstavljen javnosti u obliku baterije s masom manjom od grama i debljinom jedan milimetar, koja se može proizvoditi jeftinim postupkom tiskanja. Predviđena je za ugradnju u malene uređaje koji trebaju napajanje za obavljanje nekih funkcija, kao

što su npr. napredne kreditne ili identifikacijske kartice. Nominalni je napon baterije 1.5 V, a veći se može postići povezivanjem više baterija u seriju. Baterija je ekološki pogodna i ne sadrži živu, a proizvodni je proces sličan tiskanju grafičkih motiva na majice. Prvi su primjerci načinjeni u laboratorijima, a

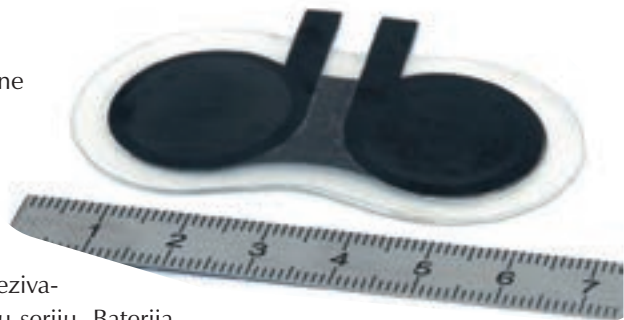

Foto: Fraunhofer

istraživači vjeruju da bi prvi industrijski otisnuti primjerci baterija mogli biti proizvedeni do kraja 2009.

M. PETROVIĆ

MQ-8B FIRE SCOUT DEMONSTRIRAO SVOJE RSTA/ISR MOGUĆNOSTI

Američka tvrtka Northrop Grumman priredila je prikaz RSTA/ISR (reconnaissance surveillance and target acquisition/intelligence, surveillance, and reconnaissance) mogućnosti svog VUAS bespilotnog sustava (Vertical Unmanned Aircraft System) MQ-8B Fire Scout. U Northrop Grummanu navode da Fire Scout može pružiti veliku potporu postrojbama na zemlji svojim RSTA/ISR mogućnostima, odnosno mogućnostima nošenja do 360 kilograma "korisnog tereta" poput elektrooptičkih, infracrvenih i laserskih senzora.

Northrop Grumman je 2005. razvio posebne kontejnere koji se mogu postaviti na RQ-8A Fire Scout radi nošenja različitog tereta, a letjelica tada dobiva novu oznaku MQ-8B Fire Scout, čime se naglašava širi spektar zadaća za koje se može rabiti letjelica. RQ-8A/B Fire Scout izvorno je razvijan za potrebe američke kopnene vojske, koja je od njega odustala 2002. Godinu dana poslije Fire Scout kupuje američka ratna mornarica kako bi ih rabila sa svojih Littoral Combat Ship (LCS) korveta, ponajviše za motrenje obale i zaobalja.

I. SKENDEROVIĆ

DOZOR-3

Početak kolovoza čelnici ruske tvrtke Kronshtadt izjavili su da su razvili bespilotni sustav nove generacije namijenjen za vojne potrebe nazvan Dozor-3. Prema dostupnim podacima, Dozor-3 teži 600 kg, a na "korisni" teret otpada 100 kg. Autonomija boravka letjelice u zraku iznosi do šest sati, a namijenjena je primarno za RSTA/ISR (reconnaissance surveillance and target acquisition/intelligence, surveillance, and reconnaissance) zadaće. U Kronshtadtu navode da svojim Dozor-3

sustavom nastoje udovoljiti potrebama ruskih oružanih snaga, što je posebice

došlo do izražaja tijekom (i nakon) prošlogodišnjeg sukoba s Gruzijom, kada ruske postrojbe nisu imale odgovarajuću obavještajnu potporu iz zraka. U tom smislu ruske oružane snage ovoga trenutka iskazuju potrebu za minimalno 100 bespilotnih sustava i 10 zemaljskih postaja za upravljanje letjelicama, a nedavno su kao privremeno rješenje kupili od Izraela 12 bespilotnih sustava za iznos od 53 milijuna američkih dolara.

I. SKENDEROVIĆ

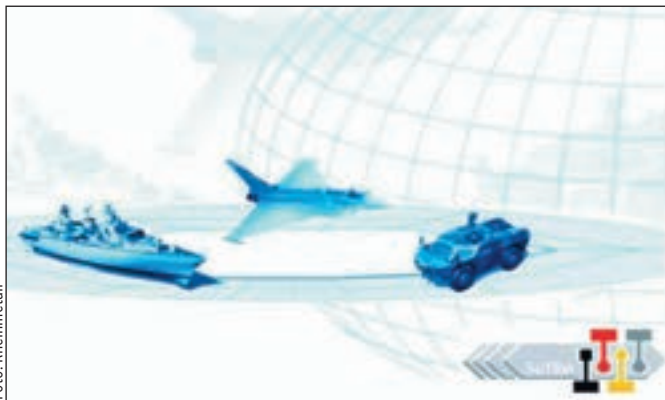

Foto: Rheinmetall

Agencija njemačke vojske za informatičku tehnologiju (IT-AmtBw) potpisala je ugovor s tvrtkom Rheinmetall o razvoju simulacijskog i testnog sustava za njemačku

NAPREDNI SIMULATOR

vojsku. Sustav se zove SuTBw (Simulations- und Testumgebung der Bundeswehr), a sastoji se od nužne informatičke infrastrukture, softvera i hardvera koji povezuju 27 lokacija u Njemačkoj i jednu u SAD-u. Ono što SuTBw čini jedinstvenim jest mogućnost povezivanja drugih simulatora i sustava u visokosposobnu simulacijsku mrežu. SuTBw omogućava izvođenje kom-

pleksnih simulacija uz sudjelovanje sve tri grane OS-a, stvarajući sveobuhvatan sustav sustava. Omogućava integraciju i stranih C4I sustava. Predviđena primjena je u kompleksnoj simulaciji procedura nabave, identificiranja novih potreba, u procesu analize i planiranja, vježbama i specifičnim vojnim primjenama.

M. PETROVIĆ

AUSTAL USA GRADI JOŠ JEDAN LCS

Američka ratna mornarica objavila je inicijativni ugovor unaprijed utvrđene cijene za gradnju drugog ratnog broda za priobalnu borbu trimaranske forme (LCS - Littoral Combat Ship), projektiranog u brodograđevnoj tvrtki Austal. Nosilac potpisanog ugovora o gradnji jest tvrtka Bath Iron Works, u vlasništvu kompanije General Dynamics. Drugi LCS trimaranske forme bit će sličan svome prethodniku duljine 127 m, USS Independence (LCS 2), koji se trenutačno nalazi u naprednoj fazi gradnje u Austalovu brodogra-

dilištu u gradu Mobile u Alabami (SAD). Vrijednost dodijeljenog ugovora druga je polovina predviđenog proračuna od 1.02 milijarde dolara za gradnju dvaju brodova LCS programa u fiskalnoj godini 2009., koja završava s rujnom ove godine. Pokusne plovidbe trimarana USS Independence predviđene su za sredinu tekuće godine, dok bi dostava broda trebala biti krajem godine.

Američka je mornarica već ranije objavila da će drugi trimaran, oznake LCS 4, nositi ime Coronado.

M. PTIĆ GRŽELJ

OBNOVA RUSKE PODMORNIČKE FLOTE

Objavljeno je da Rusija obnavlja, ali i povećava flotu podmornica naoružanih balističkim projektilima, gradeći nove podmornice i obnavljajući starije. Rusko brodogradilište Sevmash započeo će gradnju četvrte podmornice klase Borei (Project 955) u drugoj polovici ove godine, iako su troškovi gradnje prve podmornice u klasi RFS Yuri Dologoruky, čija je pokusna plovidba bila predviđena za kraj lipnja, narasli za

700% u odnosu na početne procjene. Procjenjuje se da će prva tri ispitivanja raketnog sustava Bulava-M biti izvršena s nuklearne podmornice RFS Dmitry Donskoy, klase Akula (NATO oznake Typhoon, a poznate kao Project 941), čime bi trebala biti potvrđena operativna pouzdanost čitavog sustava. Također postoje planovi za ponovnom aktivacijom sestrijskih podmornica klase Akula, RFS Arkhangelsk i Severstal, koje bi

se prenamijenile i bile sposobne nositi Bulava projekte.

Istodobno, podmornica klase Delta IV (Project 667BDRM), RFS Karelia okončala je svoj remont te se povratak u aktivnu službu Sjeverne flote očekuje krajem godine. Sestrinska podmornica RFS Novomoskovsk također se nalazi na remontu, a njezin povratak je predviđen za 2010.

M. PTIĆ GRŽELJ

F-35B OBAVIO PRVO ZRAČNO TANKANJE

Lockheed Martinovo letjelište u Fort Worthu, u saveznoj državi Teksas, 14. kolovoza bilo je poprište još jednog važnog događaja u razvojnom programu višenamjenskog borbenog aviona F-35 Lightning II (Joint Strike Fighter - JSF). Naime, STOVL (Short Take Off and Vertical Landing) predserijski prototip koji nosi oznaku BF-02, a dovršen je prošlog ljeta, tijekom probnog leta uspješno je obavio opskrbu gorivom u zraku, što je bilo prvo zračno "tankanje" za STOVL inačicu F-35 pomoću tehnike kojom se služe američka ratna mornarica i marinci. Za zračnu opskrbu gorivom F-35 rabljen je zračni tanker KC-130. Tijekom leta isprobavana je opskrba gorivom u rasponu visina od 10 000, 15 000 i 20 000 stopa, odnosno brzina od 200 do 250 čvorova, što je realizirano bez poteškoća.

S druge pak strane razvojni program F-35 i dalje se suočava s poteškoćama oko financiranja usporednog razvoja dva motora za F-35. Naime, često spominjana recesija u svjet-

skom gospodarstvu neizbježno ostavlja traga i na zrakoplovnu industriju. U konkretnom slučaju predstoji vrlo izgledno zaustavljanje financiranja razvoja motora Pratt & Whitney F135, pa motor GE Rolls-Royce Fighter Engine Team F136 do daljnjeg ostaje glavna uzdanica F-35.

I. SKENDEROVIĆ

Ceremonija službenog prijenosa ovlasti između snaga Europske unije EUFOR-a i MINURCAT-a Ujedinjenih naroda, za područje odgovornosti istočnog Čada/sjevernog SAR-a, održala se 15. ožujka 2009. MINURCAT je istog dana objavio Inicijalne operativne sposobnosti. U skladu s Rezolucijom 1861 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda od 14. siječnja 2009., ova misija odobrena je u trajanju od 12 mjeseci, ali će vrlo vjerojatno biti produljena na duži vremenski rok

Slijedne snage Ujedinjenih naroda u Čadu i Srednjoafričkoj Republici

Misija MINURCAT nema tipično operativno zapovjedništvo OHQ, kako je poznato iz EUFOR-a. Sve zadaće izvršavaju dva zapovjedništva snaga, a to su Prednje zapovjedništvo snaga, koje je kao u EUFOR-u locirano u Abéchéu u istočnom Čadu i Pozadinsko zapovjedništvo snaga, locirano u glavnom gradu,

N'Djameni. General-bojnik Elhadji Kandji iz Senegala, koji je stekao golemo iskustvo u mirovnim operacijama, imenovan je zapovjednikom MINURCAT-a. Irac brigadni general Gerald Aherne postao je njegovim zamjenikom. Švedskoj je dodijeljen položaj načelnika stožera misije.

Dana 15. ožujka 2009. približno 2000 pripadnika EUFOR-a promijenilo je odore i nastavilo službu pod plavom zastavom UN-a. Te zemlje su Albanija, Hrvatska, Finska, Francuska, Irska, Poljska i Rusija. Finska čak planira povećati broj vojnika u svojem kontingentu na više od 100. Tijekom misije UN-a finski

Sigurnost ima budućnost

Kad se radi o složenim sustavnim rješenjima za oružane zračne snage, pravi smo partner za Vas. Našim klijentima pružamo podršku prvoklasnom kvalitetom i inovativnim tehnologijama. U potpunosti razumijemo Vaše zahtjeve i Vaše okruženje te mislimo i djelujemo u Vašim dimenzijama.

EADS Defence & Security – Networking the Future

kontingent bit će lociran u sektoru Jug pod zapovijedanjem Irske.

Neke afričke zemlje također su zainteresirane biti u MINURCAT-u: Gana, Malavi, Senegal i Togo, te će se vrlo vjerojatno priključiti misiji 2009. godine. Norveška je jedna nova europska zemlja koja će sudjelovati u misiji i u Abéchéu ustrojava poljsku bolnicu tipa (Role) II. Austrija, Belgija, Nizozemska i Slovenija donijele su odluku o potpunom povlačenju iz Čada. Švedska, koja se također povukla iz Čada 2008., neće više slati vojnike u Afriku.

Neke zemlje čiji je cilj olakšati funkcioniranje misije odlučile su postupno smanjiti svoje snage. Francuska, koja je imala više od 1750 vojnika u EUFOR-u, u konačnici će imati oko 250 vojnika u bojni za potporu MINURCAT-u. Francuska bojna koja djeluje u Forchani bit će potpuno povučena, a zamijenit će je snage iz Gane. Dio francuskih snaga (približno 650 pripadnika) promijenio

je odore kako bi nekoliko mjeseci bio u službi pod plavom zastavom UN-a. Slična situacija događa se u Birau u Srednjoafričkoj Republici, gdje francuska satnija djeluje do dolaska bojne iz Toga. Nepostojanje poljske bolnice UN-a tipa II prouzročilo je potrebu da se zadrži talijanska bolnica EUFOR-a tipa (Role) II do svibnja 2009.

Poljska je također najavila produljenu nazočnost u Čadu. Planirano je da u listopadu 2009. poljski vojni kontingent bude zamijenjen snagama iz Malavija.

MINURCAT je od EUFOR-a preuzeo sedam potpuno spremnih i opremljenih baza: u N'Djameni, Abéchéu, Birau, Iribi, Forchani, Goz Beidi i Gueredi. Civilnu zračnu luku u N'Djameni koju je izgradila Europska unija za gotovo 25.000.000 eura, EUFOR je predao čadskim vlastima u skladu s prethodnim sporazumom. Prinos izgradnji infrastrukture činio je oko 80% cjelokupnog proračuna, koji je odobrila Europska unija

za vođenje operacije. Ujedinjeni narodi će najvjerojatnije izvršiti povrat troškova EU-u u iznosu od oko 40%. MINURCAT je također preuzeo većinu ugovora EU-a s civilnim dobavljačima.

Ustroj misije UN-a razlikuje se od EUFOR-a. Osim zapovjedništva snaga, MINURCAT također ima političkog specijalnog predstavnika glavnog tajnika UN-a, Portugalca Angela da Silvu koji zajedno s civilnim timom boravi u N'Djameni. Osim toga, nepostojanje operativnog zapovjedništva i odvojenog potpornog elementa čini glavne razlike.

Ratište, isto kao kod EUFOR-a, podijeljeno je na četiri sektora (tri su u Čadu, a četvrti u Srednjoafričkoj Republici):

- Sektor Sjever. Zapovjedništvo u Iribi i druga baza u Bahai
- Sektor Centar. Zapovjedništvo u Forchani i druga baza u Gueredi
- Sektor Jug. Zapovjedništvo u Goz Beidi i druga baza u Koukou Ankarani
- Sektor SAR. Zapovjedništvo u Birau.

Snage MINURCAT-a, koje prema mandatu imaju brojčanu veličinu od 5200 ljudi veće su od operacije Europske unije. Planirano je da će njih 300 djelovati na teritoriju SAR-a.

Namjera je vojnostrateškog zapovjednika MINURCAT-a pridonijeti stvaranju sigurnog okruženja kroz pravodobni razmještaj sposobne, vjerodostojne i nepristrane vojne snage. Okruženje treba omogućiti razvitak vladavine prava i vođenje humanitarnih misija. Snage će to postići demonstracijom nazočnosti, dobivanjem situacijske svijesti i spremnošću reagiranja u izvanrednim i kriznim situacijama. Razmještanje snaga u Čadu ustrojeno je na bazi polovice bojne da bi se maksimalno povećalo pokriveno područje operacija, postiglo odvracanje i poboljšala sigurnost. Mogući prekrišitelji će biti odvraceni mobilnom, brzom i stalnom nazočnosti snaga. U SAR-u, s terenom koji stvara više poteškoća za kretanje kopnom, zračna mobilnost bit će nužna.

Glavne vojne zadaće MINURCAT-a su:

- pružanje sigurnosti civilima, osoblju

MINURCAT-a i drugom osoblju UN-a, objektima, instalacijama i opremi, zadaći Policije UN-a i humanitarnim operacijama

- osiguranje putova opskrbe humanitarne pomoći i glavnih putova opskrbe MINURCAT-a
- pružanje sigurnosti i slobode kretanja za osoblje i djelatnike humanitarne pomoći UN-a / MINURCAT-a
- pratnja konvoja humanitarne pomoći
- uništavanje mina/neeksplozivnog streljiva i oružja.

Postoje tri faze misije: tranzicija, stabilizacija, smanjenje.

Prva faza započela je 24. rujna 2008. usvajanjem Rezolucije 1834 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda. Ona pokriva tranziciju od EUFOR-a na UN te se zaključuje s postizanjem pune operativne sposobnosti /FOC/. Glavno nastojanje u ovoj fazi jest izbjeći sigurnosnu prazninu, uspostaviti zapovjedništvo i razmjestiti sveobuhvatnu strukturu veze.

Druga faza, stabilizacija, započet će kada MINURCAT postigne punu opera-

tivnu sposobnost (FOC) i trajat će dok snage UN-a ne zaustave operacije. Ova faza će biti zaključena kada se sigurnosna situacija dovoljno stabilizira. Ona se može odvijati u različita vremena na cijelom ratištu. Usporedo se provodi ustrojavanje i obuka DIS-a (fr. Détachement Intégrée de Sécurité). Zamišljeno je da DIS održava red u kampovima za izbjeglice i interne prognanike (IDPs).

Treća faza, smanjenje, započet će kada se sigurnosna situacija dovoljno stabilizira kako bi lokalne snage, uz MINURCAT, preuzele odgovornost za sigurnosne operacije. Nije naveden vremenski okvir trajanja svake faze.

MINURCAT je suočen s mnogim izazovima. Osim logističkih i operativnih, bit će bitno uspostaviti dobre odnose s čadskim vlastima, koje su pripravne usredotočiti se više na naoružanje nego na humanitarnu pomoć.

Situacija u Sudanu znatno će utjecati na misiju MINURCAT. Predviđeno povećanje broja izbjeglica iz Darfura

uzrokovat će povećanje humanitarnih i sigurnosnih aktivnosti.

EUFOR će morati nastaviti s mnogim zadaćama, poput davanja potpore međunarodnim i nevladinim organizacijama. Više je nego sigurno da baze, zračne luke, oprema te - posljednje ali ne najmanje važno, naučene lekcije koje je predala Europska unija čine početak misije MINURCAT znatno lakšim i omogućavaju postizanje boljih rezultata. ■

* Pukovnik Marek BRYLONEK je vojni pomoćnik zamjenika zapovjednika za operacije u misiji EUFOR CHAD/CAR

LEOPARD 2 ŠIRI TRŽIŠTE

Prije 32 godine, 1977., njemačka je vojska odabrala tenk Leopard 2, proizvod tvrtke Krauss-Maffei Wegmann (KMW), kao budući tenk. On je zamijenio prethodnika, Leopard 1, koji se tijekom službe pokazao kao kvalitetan i sposoban tenk. Prvi serijski Leopard 2 dovršen je 1979. Od prvog korisnika, njemačke vojske, u idućih je trideset godina taj broj porastao na najmanje 16. Kupci su nabavljali Leopard 2 kao novi proizvod, ali i kupnjom rabljenih od dotadašnjih korisnika, uglavnom njemačke i nizozemske vojske.

Proizvodnja je u početku bila podijeljena između tvrtki KMW iz Münchena i Rheinmetall iz Kiela. No, danas je posao podijeljen tako da je KMW mjerodavan za tenk Leopard 2, a Rheinmetall je mjerodavan za inženjerijsku inačicu Leoparda 2 pod nazivom Buffel.

Objekt tvrtke usko surađuju s njemačkim Saveznim uredom za obrambenu tehnologiju i nabavu BWB - Bundesamt für Wehrtechnik und Beschaffung.

Takav uspješni nastup tijekom tri desetljeća može se pripisati trima čimbenicima. Reforme i

restrukturiranje snaga nakon Hladnog rata stvorili su višak tenkova u njemačkoj vojsci. Tako su se na tržištu našli rabljeni tenkovi Leopard 2 A4 u dobrom stanju. Države koje su u sastavu imale starije zapadne tenkove s topom kalibra 105 mm (npr. Leopard 1 ili M60) iskoristile su prigodu i unaprijedile tenkovske kapacitete. To je slučaj s Čileom ili Austrijom. Konačno, neke države koje su se dotad oslanjale na sovjetske/ruske tenkove također su odlučile prijeći na zapadnu tehnologiju. To je slučaj s Poljskom ili Finskom. Objekt su se te države oslanjale na tenkove tipa T-72, pa im je nabava rabljenih tenkova Leopard 2 A4 omogućila cijenom privlačno dopunjavanje oklopnih kapaciteta kvalitetnim i dokazanim tenkom.

Model prodaje rabljenih Leoparda 2 obično je išao preko međuvladinih dogovora jer su tenkovi bili u vlasništvu njemačke vojske (vlade), a njemačka je industrija obično dobivala ugovore za remont, obuku, isporuku rezervnih dijelova i streljiva. ■

(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

Njemački tenk Leopard 2 s vremenom se nametnuo kao jedan od najpopularnijih zapadnih tenkova. Broj zadovoljnih korisnika znatno je porastao, a tržište se proširilo na Europu, ali i Južnu Ameriku

Prije gotovo 50 godina Charles de Gaulle izjavio je da nijedna zemlja u budućem poslijeratnom svijetu neće moći potpuno definirati svoju neovisnost ako ne bude raspolagala nuklearnim oružjem. U nastojanju da bude neovisna, Francuska je detonirala svoju prvu nuklearnu bombu 1960.

FRANCUSKI NUKLEARNI ARSENAL ZA STRATEŠKO ODVRAĆANJE

Francuska vodi neovisnu nuklearnu politiku, kako na polju političkog nadzora uporabe tako i na tehnološkom polju razvoja i proizvodnje nuklearnog oružja. U zapadnim okvirima Francuska je i danas jedinstven primjer za primjenu takve politike. Velika Britanija održava svoj nacionalni strateški sustav nuklearnog odvraćanja uporabom nuklearnih balističkih podmornica (SSBN) klase Vanguard i raketnih projektila Trident-II D5, koje konstruira i gradi britanski Atomic Weapons Establishment u svojim pogonima u blizini Londona. Ipak, Velika Britanija ovisi o američkim isporukama nuklearnih komponenti, njihovu održavanju i obnavljanju te u konačnici o periodičkoj modernizaciji tih snaga.

Francuska se odmah u početku odlučila za potpunu domaću proizvodnju nuklearnog naoružanja. Domaća znanost i industrija uložile su goleme napore da na svojim proizvodnim linijama izgrade kako platforme za transport nuklearnog oružja (podmornice, zrakoplove i balističke projektile) tako i bojne glave, ali i sofisticirane upaljače za n-oružje. U francuskim konstrukcijskim uredima razvijeni su također i zapovjedno-nadzorni sustavi nuklearnog naoružanja. Mnogi europski i svjetski stručnjaci s područja nacionalne sigurnosti ističu britanski i francuski primjer kao dva primjera u primjeni nacionalne nuklearne politike. Prema mnogim mišljenjima, Velika Britanija je izabrala da bude nešto manje nuklearno neovisna, ali uz vrlo prihvatljive finan-

cijske pokazatelje. S druge strane, svoju punu nuklearnu neovisnost Francuska plaća sumom koja iznosi otprilike 20% od obrambenog proračuna.

Tijekom 1997. francuska vlada započela je seriju vojnih reformi, koje su u području nuklearnih snaga obuhvaćali razvoj nove klase SSBM podmornice, razvoj novog balističkog projektila za podvodno lansiranje (SLBM) kao i novog nuklearnog krstarećeg projektila za zračno lansiranje. Na koncu treba reći da je Francuska odlučila modernizirati svoje nuklearne snage iz istih onih razloga zbog kojih ih je stvorila i razvijala posljednjih 50 godina: zaštite vitalnih nacionalnih interesa. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

MUKE PO LIGHTNINGU (I. dio)

Iako je globalna financijska kriza, koja je redom zahvatila sve najrazvijenije i najbogatije države svijeta, natjerala vlade da odustanu ili barem znatno smanje investiranja u rizične financijske investicije, američko ministarstvo obrane ne odustaje od programa razvoja radarski nevidljivog višenamjenskog borbenog aviona F-35 Lightning II. Vrijednost razvoja trenutno se procjenjuje na "samo" 300 milijardi dolara. Računajući od X-35, Lightning je u razvoju više od deset godina, a sve veći broj kritičara tvrdi da je postao "rupa bez dna" i promašeni projekt koji, s tehnološkog i financijskog stajališta, ima upitne mogućnosti uspjeha.

Lightning II se razvija unutar Joint Strike Fighter programa, koji je postao najveći program Pentagona svih vremena. Cilj mu je da se unutar jednog programa razvijaju tri borbena aviona. Prvi, s klasičnim polijetanjem i slijetanjem, namijenjen je ratnim zrakoplovstvima. Drugi, s kratkom stazom polijetanja i okomitim slijetanjem, namijenjen je uporabi s lakih nosača zrakoplova (iako su zanimanje pokazala i neka ratna zrakoplovstva). Treći je namijenjen uporabi s (američkih) nosača zrakoplova opremljenim katapultima. Osim Amerikanaca, u program je uključen veliki

broj partnera, kao što su Australija, Kanada, Danska, Italija, Nizozemska, Norveška, Turska i Velika Britanija.

Ali, nije samo veliki broj partnera i razvoj tri različita aviona unutar jednog programa uvjetovao nastanak tako skupog projekta. I bezbrojni (uglavnom tehnički) problemi, koji su stalno dovodili do produženja razvoja, uzrokovali su veliko povećanje troškova. Kad je Pentagon 16. studenog 1996. korporaciji Lockheed Martin dodijelio ugovor za početak razvoja F-35, bilo je to prije svega zato jer je ta tvrtka već dobila ugovor o razvoju većeg F-22 Raptora. A kako je Lightning zapravo trebao biti tek umanjeni Raptor, vjerovalo se da će Lockheed Martinovi stručnjaci razvoj manjeg "brata" obaviti bez većih problema. No, "downsizing" se pokazao znatno težim nego što je to itko očekivao. Kako je Senat odlučio da se Raptor ne smije prodavati strancima tako je Lightning trebao postati najbolji izvozni proizvod američke vojne industrije na početku XXI. stoljeća, uspješniji čak i od F-16 Fighting Falcona. S obzirom na broj potencijalnih kupaca, to se još uvijek može ostvariti, ali... ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

Unatoč astronomskom povećanju troškova, američka vlada i Pentagon i dalje se nadaju da će uspješno dovršiti razvoj Lightninga te stvoriti prvi međunarodni stealth borbeni avion

Pripremio Siniša RADAKOVIĆ

SEASPARROW IDE DALJE! (II. dio)

Zbog lake prilagodljivosti najrazličitijim platformama (ratnim brodovima), ESSM je već sada ostvario veliki prodajni uspjeh, a moguće je da postane najrasprostranjeniji brodski PZO sustav

Prvi ugovor za početak maloserijske proizvodnje, vrijedan 212.6 milijuna dolara, NAVSEA je dodijelila Raytheonu u kolovozu 2001. Ugovor je obuhvatio isporuku 255 ESSM projektila, uključujući tehničku potporu. Prve isporuke američkoj ratnoj mornarici započele su u rujnu 2002. U prosincu iste godine Raytheon je dobio novi ugovor, vrijedan 118.7 milijuna dolara, za isporuku dodatna 163 projektila.

Raytheon je prvi "pravi" ugovor za serijsku proizvodnju ESSM projektila dobio 30. travnja 2004. Ugovor je bio vrijedan 232.7 milijuna dolara, što je bilo dovoljno za proizvodnju 368 projektila. Nakon toga uslijedili su novi ugovori: prvo u svibnju 2005. (162.7 milijuna dolara za 251 projektil), pa onda

u prosincu iste godine (152.4 milijuna dolara za 198 projektila). U lipnju 2007. Raytheon je dobio 223 milijuna dolara za 294 projektila, te u travnju 2008. još 245 milijuna dolara za 307 projektila. Do danas su svi članovi konzorcija dobili svoje prve ESSM projekte, osim Turske.

Do prosinca 2008. isporučeno je nešto više od 900 ESSM projektila. Bilo bi isporučeno i znatno više da sredinom prošle godine, zbog ugradnje novog hardvera (započela je priprema za ugradnju novih komponenti u sustav za navođenje), nije došlo do privremenog prekida proizvodnje. Proizvodnja je ponovno pokrenuta početkom ove godine. Američka ratna mornarica želi da se organizira kontinuirana razina proizvodnje od oko 150 projektila na godinu, što bi bilo dovoljno

za zadovoljenje njezinih potreba. Suraduje i s Raytheonom kako bi se što bolje uskladili i s potrebama (narudžbama) drugih članica konzorcija, ali i kako bi ostvarili što bolju koordinaciju ne samo u ESSM-u već i u međunarodnim programima Standard Missile i RAM (Rolling Airframe Missile). Djelomično olakšavajuća okolnost jest to što Raytheon proizvodi sva tri raketna sustava. Ujedinjavanjem nekih komponenti, kao što su sustavi za održavanje i testiranje projektila, mogla bi se bitno smanjiti cijena njihova održavanja. Naravno, na taj bi se način povećao broj potencijalnih kupaca sva tri sustava, posebno među onim državama koje već rabe jedan od njih. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

NJEMAČKE OBALNE PODMORNICE (II. dio)

Nakon što je s domaćih navoza kliznula u more prva klasa obalnih podmornica U3, razvijena i izgrađena u šest podklasa, njemački konstruktori i pomorski stratezi usuglasili su se da se treba krenuti u razvoj nove i kvalitetnije klase obalnih podmornica koje će biti u stanju odgovoriti novim operativnim zadacima. Nova klasa dobila je oznaku U23 koja se gradila prema domaćem projektu projektnog ureda brodogradilišta Germania. U tehnološkim okvirima ove klase izgrađeno je tijekom četiri godine (od 1911. do 1915.) ukupno 19 podmornica, koje se mogu podijeliti u tri podklase: U23, U27 i U31.

Svih 19 podmornica ove klase konstrukcijom su predstavljale tehnološki nastavak u razvoju podklase U19, prve podmorničarske klase obalnih podmornica klase U3.

Glavne konstrukcijske značajke ove klase odnose se na primjenu dvostrukog čvrstog trupca, podjeli unutrašnjeg trupa na sedam vodonepropusnih prostora te ugradnji tanktrimovanja podmornica koji su se razlikovali za svaku od navedenih podklasa.

Podklasa U23 imala je ugrađene trim tankove kapaciteta 23.8 m³, na U27 njihov kapacitet iznosio je 22 m³ dok je na podklasi U31 iznosio 27.2 m³. U pogledu vanjskih izmjera sve tri podklase bile su jednake. Podklasa U31 odlikovala se tek petnaestak tona većim površinskim i podvodnim deplasmanima.

Ono po čemu su se podmornice ove klase razlikovale bili su pogonski motori koji su se ugrađivali u njih. Na podklasi U23 i U31 ugrađivani su po dva Germania, šestercilindrična dvotaktna dizelska motora koji su razvijali svaki po 900 KS, u odjeljku br. 3. Uz njih su ugrađivana i po dva dvostruka SSW dinamo-motora u odjeljak br. 2, koji su razvijali svaki po 300 KS za potrebe podvodne plovidbe. Na podklasi U27 ugrađivani su po dva MAN-ova šestercilindrična četverotaktna motora, ali u prostor br.2. Umjesto SSW ugrađivani su po dva dvostruka AEG dinamo-motora. Snaga razvijena pogonskim motorima prenosila se preko dviju propelerskih osovina na dva trokraka propelera promjera 1.6 m. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

Tehničke mogućnosti i taktičke prednosti podmornica pobijedile su skeptična razmišljanja o njima u najvišim vojnim krugovima. Kako se približavao Prvi svjetski rat tako je i proizvodnja podmornica na domaćim navozima dobivala sve više zamaha. Među njima su, naravno, najbrojnije bile obalne podmornice. Poslije klase U3 slijedile su još četiri klase obalnih podmornica: U23, U43 i U66 te podmornica tipa UA

U želji da obuzdaju i ograniče moć francuskoga cara Napoleona Bonapartea, europske zemlje predvođene habsburškim carstvom stvorile su Petu protunapoleonsku koaliciju i pokrenule 1809. novi rat. Zaokupljenost Francuske ratom u Španjolskoj, gdje su nakon lakih pobjeda francuski vojnici zapali u krvave i okrutne borbe sa španjolskom gerilom, davala je saveznicima optimističku prognozu. Bojišnica se protezala od Španjolske i Italije na jugu do Poljske i Njemačke na sjeveru. No, Napoleon je okupio glavninu postrojbi i odbacio austrijske snage iz Njemačke i Italije te zauzeo habsburšku prijestolnicu. Ipak, to nije dovelo do kraja rata jer je glavnina austrijske vojske ostala neporažena. Uskoro su se glavne borbe počele voditi oko Beča. U bitkama kod Aspern-Esslinga i Wagrama Napoleon je nastojao potući svog glavnog protivnika, austrijsku vojsku predvođenu nadvojvodom Karlom.

MARMONTOV RAT U DALMACIJI (I. dio)

Iako u sjeni glavnih borbi oko austrijske prijestolnice, dio rata 1809. odvijao se i u hrvatskim zemljama, kuda se prema Beču probijao francuski XI. korpus pod zapovjedništvom generala Augustea Frédéricica Marmonta. Naime, još od 1805., poslije austrijskog poraza u bitki kod Austerlitz, Austrija je mirom u Požunu (današnjoj Bratislavi) nekadašnju mletačku pokrajinu Dalmaciju prepustila Napoleonu, a on ju je priključio svom satelitskom Talijanskom Kraljevstvu. Ondje je bilo stacionirano 15 000 vojnika zajedno s 1000 lokalnih pandura i Nacionalnom gardom. No, većina francuskih vojnika bila je raspršena na garnizone u Dubrovniku, Herceg-Novom, Kotoru i Zadru. Ove francuske postrojbe bile su izvrsno uvježbane još u kampu Boulogne i, za razliku od preostalih francuskih postrojbi, nisu bile oštećene gubicima niti "iskvarene" neuvježbanim novacima iako su možda bile pomalo omekšale poslije trogodišnje mirnodopske garnizonske službe na jadranskom suncu. Kako se rat približavao, Marmont je dao popraviti utvrde u Klisu, Kninu i Šibeniku, smjestio u njih posade i dogovorio se s Turcima u susjednoj Bosni da nakon izbijanja rata provala u Vojnu krajinu, posebice Liku. Kada ga je Napoleon pozvao da se

Marmont je sam predvodio napade svojih postrojbi

pridruži glavnini francuske vojske koja je napredovala prema Beču, Marmont je planirao napasti Liku i krajem ožujka 1809. koncentrirao je sve svoje pokretne postrojbe oko Kistanja, Knina, Benkovca, Obrovca, Ostrovice i Zadra. Stožer je smjestio u Ostrovicu, na pola puta između Knina i Zadra.

Brojčana slabost Krajišnika

Nasuprot njemu stajao je hrvatski ban, podmaršal Ignaz grof Gyulai s IX. korpusom, čija je glavna zadaća bila štiti pozadinu i južno krilo armije nadvojvode Johanna, koja je operirala u sjevernoj

Italiji, te uz to blokirati napredovanje Marmontova korpusa. S obzirom na glavnu usmjerenost prema Italiji, austrijske snage u Lici sastojale su se od samo jedne brigade pod zapovjedništvom general-bojnika Andrije Stojčevića, a bile su sastavljene od lokalnih krajiških postrojbi. Stojčević je znao da je brojčano slabiji pa je zatražio pojačanja, na što mu je poslana jedna baterija topova od šest funti i sugerirano da podigne novoustrojeno domobranstvo (Landwehr). U velikoj žurbi okupljene su četiri domobranske bojne, po jedna od svake od četiri pukovnije Karlovačkog generalata. One su se uglavnom sastojale od neuvježbanih dječaka i mladića te staraca, a nedostajalo im je svega, od odora i oružja do hrane i opreme. Osim tih postrojbi, Stojčević je imao na raspolaganju još i Dalmatinski dobrovoljački korpus pod zapovjedništvom bojnika Ugarkovića, koji je bio smješten u Udbini i brojio je 1400 ljudi naoružanih pretežito karabinima.

Tri dana prije početka operacije Stojčević je dobio vijest od nadvojvode Johanna da će rat početi 10. travnja, što mu je dalo određenu prednost te je odlučio zatvoriti sve prijelaze preko rijeke Zrmanje i kroz Velebit kako bi zadržao Marmonta u Dalmaciji. No, vremenske

prilike bile su vrlo loše, nedostajalo je hrane, a čak tri domobranske bojne nisu još bile spremne pa je austrijski zapovjednik morao odgoditi početak operacije. No, primivši vijest da Marmont namjerava prijeći Velebit, ipak ga je odlučio preduhitriti. Austrijske postrojbe uspjele su 27. travnja zauzeti prijelaze na donjem toku rijeke Zrmanje kod Ervenika, Obrovca i Žegara, kao i dugačak kameni most kod Kravibroda. Dva francuska protunapada što su uslijedila sljedeća dva dana uspješno su odbijena. Čak je i treći juriš, koji je kod Kravibroda osobno predvodio glavni francuski zapovjednik Marmont, odbijen bajunetama. Austrijski gubici iznosili su osam mrtvih časnika i 242 vojnika. Francuski stožer priznao je samo 150 ubijenih i 350 ranjenih u svojim izvještajima. U međuvremenu su austrijskom zapovjedniku Stojčeviću u pomoć stigle dvije pričuvne bojne 1. banske krajiške pješake pukovnije, ali unatoč tome čitav austrijski bojni raspored bio je predugačak i pretanak, posebice na lijevom krilu. To je primijetio i Marmont pa je odlučio udariti upravo tamo. Nije ga zaustavio ni manji uspjeh satnika Hrabovskog, koji je noć prije napada iznenadio Delzonsovu brigadu raspršivši je i zarobivši mnoge francuske vojnike. Sljedećega dana, 16. svibnja, preostale snage Marmontova XI. korpusa udarile su na lijevo austrijsko krilo oslonjeno na brdo Kita.

Boj na brdu Kita

Austrijska linija bila je razvučena s desnim krilom kod Obrovca na donjoj Zrmanji, gdje je bojnik Šljivarić zapovijedao 1. banskom pričuvnom bojnom i s tri satnije domobrana. Kod Ervenika i Žegara nalazio se bojnik Nović s Otočkom pričuvnom bojnom i dvije satnije Ličke krajiške pukovnije. Most kod Kravibroda držao je bojnik Kampcherment s četiri satnije Ličke pukovnije i četiri satnije domobrana, te jednim topom od 3, a jednim od 6 funta i haubicom. Pričuvu su činile dvije satnije: jedna iz Ličke bojne, druga iz Ličke pričuvne bojne. Na utvrđenim položajima uzduž Zrmanjskog klanca, na prilazu

Marmontov protivnik - hrvatski ban, podmaršal Ignaz grof Gyulai

od Vrela do Popine, bile su četiri satnije 2. banske pričuvne bojne, a na krilu su bili Hohenzollernovi laki konjanici i Pozicijska baterija. Iza njih, u reduti na Popinskom grebenu, nalazile su se dvije domobranske satnije štiteći prilaz na visoravan iz smjera Srba. Na lijevom krilu bio je Dalmatinski dobrovoljački korpus bojnika Ugarkovića, smješten u Otonskom gaju, južno od Pribudića, čuvajući ulaz u dolinu Zrmanje od Otona prema Palanci. Na samom brdu Kita, koje se strmoglavo spušta prema jugu, ali je mnogo pristupačnije s istoka od Plješevice i Plavna, austrijske su postrojbe bile postavljene u nekoliko crta. Prvu su čini-

Bitke austrijskih i francuskih vojnika vodile su se na Zrmanji, možda najljepšoj hrvatskoj rijeci

le četiri satnije Slunjske pričuvne bojne pod zapovjedništvom bojnika Petzingera. Na boku se nalazio bojnik Mudrovčić s 2. bojnom Ličke krajiške pukovnije, četiri satnije domobrana i dva topa od tri funte. Ispred Plavna bio je satnik Čirić s dvije satnije slunjskih domobrana, a u

samom Plavnu odjel Hohenzollernovih lakih konjanika. Austrijanci nisu praktički imali nikakvu pričuvu, a lijevo krilo ostalo je visjeti u zraku.

Zarobljeni general

Francuski general Marmont koncentrirao je svoje postrojbe uz gornji tok rijeke Zrmanje i oko Knina. Divizija Montrichard bila je na lijevom, a divizija Clauzel na desnom krilu. Prva je krenula brigada zapovjednika Delaunaya i zauzela obronke Plješevice istočno od brda Kite prije nego što je satnik Čirić uspio zauzeti položaje i ubrzo je bio potisnut u samo mjesto Plavno. Delaunay je odmah u akciju stavio svoje brdske topove protiv četiri slunjske domobranske satnije, a istodobno je u borbu s Francuzima koji su napredovali kroz Plavno uvučena i 2. bojna Ličke pukovnije. Austrijske postrojbe našle su se potpuno odsječene. Ipak, glavni napad na brdo Kitu vodile su 8. laka i 23. linijska pješaka pukovnija iz smjera Otona, Debelog Brda i Bendera, dok je Delaunayeva brigada napadala s istočne strane. Marmont je osobno predvodio 11. linijsku pukovnicu i francuske lake konjanike u juriš. Slunjani su ubrzo bili potisnuti sa svojih položaja prema Žujinom polju i Zrmanji. Kada

je pak čuo za francuski napad na brdo Kita glavni austrijski zapovjednik, general Stojčević uputio se s dvije satnije iz pričuve, ali prekasno. Njegove vojnike rastjeralo je francusko konjaništvo, a on sam zajedno sa svojim stožerom i većinom vojnika bio je zarobljen. ■

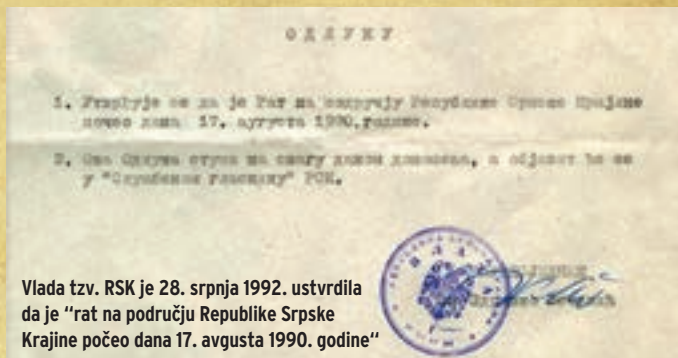
HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

Oružana pobuna Srba u Republici Hrvatskoj (17. kolovoza 1990.)

Ministarstvo za pravosuđe i upravu RH zaključilo je 4. kolovoza 1990. da je organiziranje referenduma o srpskoj autonomiji nelegalno dok se ne donesu odgovarajući zakoni o tom pitanju. Ipak, tzv. Srpsko nacionalno vijeće je 16. kolovoza 1990. u Dvoru na Uni donijelo odluku da se od 19. kolovoza do 2. rujna 1990. provede "izjašnjanje (plebiscit) srpskog naroda u Republici Hrvatskoj o srpskoj autonomiji". Pravo odlučivanja dobilo je "celokupno srpsko stanovništvo starije od 18 godina koje je u granicama RH i svi pripadnici srpskog naroda stariji od 18 godina koji imaju državljanstvo RH, a ne žive u granicama RH". Pri tome se pozivalo na "4. točku Deklaracije o suverenosti i autonomiji srpskoga naroda, te na član 157 Ustava SFRJ i član 232 Ustava SRH", koji su zapravo identični: "Građanin ima pravo podnositi predstave i prijedloge tijelima i organima društveno-političkih zajednica te drugim nadležnim organima i organizacijama, pravo dobiti na njih odgovor i pravo poduzimati političke i druge inicijative od općeg interesa." Hrvatska vlada upozorila je da spomenuti članci Ustava SFRJ i Ustava SRH ne mogu poslužiti kao opravdanje za provedbu izjašnjanja, odnosno referenduma.

Na najavu održavanja referenduma moralo je reagirati i Ministarstvo unutarnjih poslova RH. Zbog sigurnosne situacije i pojave naoružanih straža te prijetnji, odnosno informacija da će neovlaštene naoružane osobe osiguravati referendum, noću 16./17. kolovoza 1990. Specijalne jedinice MUP-a RH preuzele su oružje pričuvnog sastava policije iz policijskih postaja u Srbu, Titovoj Korenici, Gračacu, Benkovcu i Donjem Lapcu, a pokušaj preuzimanja oružja pričuvnog sastava policije u Obrovcu nije uspio. Kad je MUP RH izdao zapovijed o stavljanju pod nadzor oružja namijenjenog "rezervnim milicionerima", ispred policijskih postaja u Kninu, Benkovcu, Obrovcu, Gračacu, Titovoj Korenici, Dvoru na Uni i Donjem Lapcu počeli su se okupljati građani srpske nacionalnosti, a svi cestovni smjerovi na tome području blokirani su balvanima i kamenjem, uz nazočnost naoružanih osoba. Navedeni pokušaj hrvatske policije da noću 16./17. kolovoza 1990. premjesti oružje pričuvnoga sastava policije iz pojedinih policijskih postaja u Lici i Dalmaciji te da spriječi održavanje referenduma poslužio je političkom vodstvu pobunjenih Srba kao neposredan povod da putem Radio Knina proglasi "ratno stanje" i s naoružanim pobunjenicima 17. kolovoza zaposjedne prometnice na kninskom području. Time je počela oružana pobuna Srba u Hrvatskoj.

Vlada tzv. RSK je 28. srpnja 1992. ustvrdila da je "rat na području Republike Srpske Krajine počeo dana 17. avgusta 1990. godine", a 1993. je "Zakonom o državnim praznicima Republike Srpske Krajine" 17. kolovoza proglašen "državnim praznikom RSK - Danom ustanka srpskog naroda". Spomenuti datum službeno je prihvaćen i u Srbiji, odnosno Jugoslaviji. Naime, na zasjedanju

Narodne skupštine Republike Srbije u tadašnjoj SRJ 9. svibnja 1992. donesen je "Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju", kojim se u članku 144, među ostalim, propisuje: "Osiguraniku, odnosno licu koje je kao pripadnik oružanih snaga Jugoslavije učestvovalo u oružanim akcijama posle 17. avgusta 1990. godine, vreme provedeno u tim akcijama, kao i vreme provedeno u zarobljeništvu, računa se u posebni staž u dvostrukom trajanju."

U zapisniku s 3. izvanredne sjednice Izvršnog vijeća Skupštine općine Knin, održane u Kninu 18. kolovoza 1990., navodi se da su "neposredan povod za aktivnosti koje su uslijedile u općini Knin, a koje su se manifestirale samoorganiziranjem stanovništva na području općine na način da su blokirani prilazi na svim cestovnim prometnicama koje vode prema općini kao i uspostavljanjem noćnih straža po mjesnim zajednicama na području općine, bile dojave o pokretu snaga MUP-a Hrvatske prema području općine Knin, kao i intervencija istih u noći 16. na 17. 08. u općinama Benkovac, Obrovac i Donji Lapac s namjerom da se oduzme oružje ratnog sastava milicije". Među ostalim, Izvršno vijeće je u provedenoj raspravi donijelo sljedeće ocjene i zaključke:

- nastala situacija cijeni se krajnje složenom s mogućnošću njenog daljnjeg usložavanja sa neprocjenjivim posljedicama a što će prvenstveno ovisiti o poduzimanju mjera nadležnih državnih organa Republike Hrvatske;

- ocjenjuje se da stanovništvo u općini Knin odlučno stoji na stanovištu zaštite interesa i identiteta Srpskog naroda na ovom i širem području;

- ocjenjuje se velika uznemirenost i zabrinutost stanovništva s mogućnošću intervencije snaga unutrašnjih poslova Republike Hrvatske, tim više što najnoviji razvoj događanja upućuje na mogućnost upotrebe oružja s nesagledivim posljedicama;

- cijeni se da se stanovništvo na području općine samoorganiziralo u odbrani vlastitih interesa kao i to da državni organi nisu imali uticaja na ukupno stvoreno raspoloženje u odnosu na nastale događaje. ■

* U sljedećem broju: obavještajno izvješće o rascjepu u SDS-u nakon tzv. Balvan revolucije i službena policijska zabilješka o postavljanju barikada 17. kolovoza 1990.

Dobar ti dan, domovino

Dobar ti dan, domovino
dobar ti dan, jedina!
Neka te anđeli umivaju
i duge kose češljaju.

Ti si mati, jedini znamen,
volim sve tvoje i goli kamen.
I njemu si dušu dala.
Za sve ti velika hvala.

Dan zahvalnosti daruješ svima,
ta jedna se domovina ima.
Tobom ću se uvijek ponositi,
ko kap vode na dlanu te nositi.

Ivica ORŠOLIĆ – IVA
pripadnik GOMBR-a

Poziv na suradnju

Pozivamo čitatelje zainteresirane za objavljivanje kratkih priča i pjesama domoljubne tematike u Hrvatskom vojniku da nam ih pošalju na adresu:

Ministarstvo obrane, Služba za odnose s javnošću i informiranje, Odjel hrvatskih vojnih glasila (za rubriku Pozdrav domovini), Stančićeva 6, 10 000 Zagreb ili na e-mail: hrvojn@morh.hr

Tradicija i vjera

U popisu stanovništva Hrvati se golemom većinom izjašnjavaju katolicima. Kad se pak izjašnjavaju o nekim životnim vrijednostima, vidi se ipak da je manji postotak onih koji prihvaćaju katoličku ljestvicu vrednota. Još je manji postotak onih koji u svakodnevnom životu iskreno žive svoju vjeru. Ima ih također koji nemaju nikakve veze s Crkvom, ali kažu da su po tradiciji katolici. Vole, dapače, isticati svoju privrženost katoličkoj tradiciji.

U evandeoskom ulomku (Mk 7,1-8; 14-15; 20-23) - koji se naviješta u bogoslužju dvadeset druge nedjelje kroz godinu (30. kolovoza) - Isus se žestoko okomio na tradiciju. Zato valja razmisliti o tome što je zapravo tradicija? Može li vjera bez tradicije? Kakvu tradiciju Isus odbacuje, a kakvu potiče? Koja nas tradicija spašava, a koja upropaštava?

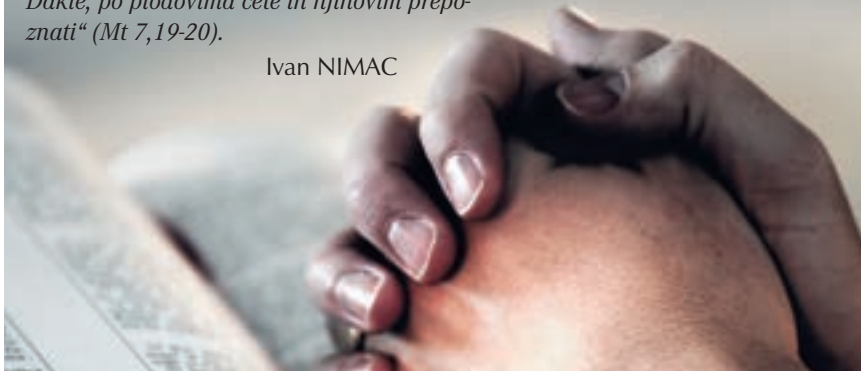
Sama riječ tradicija dolazi iz latinskoga jezika, a znači predavanje nečega. Izvorna hrvatska riječ za tradiciju bila bi predaja. Ono što smo primili, predajemo drugima. Kad se neki životni sadržaji, neke vrijednosti, stoljećima prenose s jednoga naraštaja na drugi, to se naziva tradicija. Božja se objava naviješta tako što se predaje od čovjeka do čovjeka i od jednoga naraštaja do drugoga. Kršćanska je vjera, stoga, nezamisliva bez tradicije. Kad Pavao apostol prvim kršćanima tumači euharistiju, najprije kaže: „Doista, ja od Gospodina primih što vama predadoh...“ (1 Kor 11,23)

Prije uzašašća na nebo, Isus je dao nalog svojim učenicima: „Podite, dakle, i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio“ (Mt 28,19-20). Crkva je, dakle, primila poslanje da Božju riječ širi, prenosi i čuva za sve naraštaje, dok Isus ponovno ne dode. Božja se riječ prenosi svim narodima, a to znači na svim jezicima i u svim kulturama. Crkva vjeruje da naviještanjem Božje riječi „u Kristu obnavlja vrline i talente svakog naroda. Crkva već time što ispunja svoje poslanje unapređuje i pridonosi kulturi i civilizaciji“, kaže Drugi vatikanski sabor. No, sama kultura, sama civilizacija, koliko god se nazivala kršćanskom ili katoličkom, ne može preuzeti ulogu Božje stvaralačke riječi.

Na tome Isus inzistira u današnjem evanđelju. Običaji, tradicija, kulturna baština ne mogu stvoriti novoga čovjeka. To je krpanje staroga. Zato Isus predbacuje svojim suvremenicima: „Napustili ste zapovijed Božju, a držite se predaje ljudske.“ Kakvi običaji, kakva tradicija! Nikakva ljudska mudrost, ni znanstvena otkrića, ni civilizacijski usponi ne mogu čovjeka osloboditi od vlastitog egoizma. O tome je riječ - iz ljudskog egoizma proizlazi svako zlo. Isusovim uskrsnućem Bog stvara novoga čovjeka. Apostol Pavao kaže da „kao što Krist slavom Očevom bi uskrišen od mrtvih i mi tako hodimo u novosti života“ (Rim 6,4). Samo, dakle, novi čovjek može činiti Božja djela. On ima srce koje razlikuje ljudsko od božanskoga. U njemu se Božjom riječju izgrađuje kraljevstvo nebesko.

Kako se, dakle, valja odnositi prema različitim tradicijama i običajima? Isus odgovara: „Svako stablo koje ne rada dobrim plodom, siječe se i u oganj baca. Dakle, po plodovima ćete ih njihovim prepoznati“ (Mt 7,19-20).

Ivan NIMAC

BIBLIOTEKA

John D. Woodward
Atlas mora i oceana
Profil International, Zagreb, 2009.

Novi naslov autora Johna Woodwarda, a nakon hit knjige "Atlas dinosaura", ponovno je pobudio zanimanje djece i odraslih za tajne mora i oceana.

Knjiga donosi odgovore na pitanja kako izgleda dno najvećih oceana, kamo su potonula velika blaga svijeta, te kakve životinje žive u oceanima i morima. Otkriva dubine najvećih svjetskih oceana, potonula blaga i podvodne planine, ravnice, vulkane – dno koje izgleda jednako kao i na kopnu, te neobične životinje koje su se prilagodile životu u vječnom mraku i pod nevjerojatnim tlakom. Otkrijte kako su nastali podmorski planinski lanci, zaljevi, mora, koraljni grebeni, kako životinje prate morske struje i kako čovjek utječe na sve – izlovljavanjem ribe, gradnjom gradova uz more i nesrećama tankera u kojima se ogromne količine nafte izliju u more. Saznajte kako je cijeli naš planet povezan: tektonske se ploče pomiču, pa se kontinenti mijenjaju, to utječe na vremenske uvjete na moru i na kopnu, na morske struje, na biljke i životinje. Podignite prozirne stranice i otkrijte koje životinje žive u određenim dubinama i kako je globalno zatopljenje izmijenilo naš planet. Knjiga je obogaćena i dodatnim interaktivnim CD-ROM-om pomoću kojega možete iskusiti pustolovinu u čarobnom podmorju: pogledajte kako najveći svjetski gradovi nestaju s povećanjem razine mora, kako izgledaju dubine mora, divite se čudesnom životinjskom svijetu, pratite losose, kornjače i kitove na njihovu migracijskom putovanju...

Mirela MENGES

FILMOTEKA

Stranac

- američki pustolovni
- trajanje: 115 minuta
- redatelj: Howard McCain
- distributer: Blitz film & video
- glume: Jim Caviezel (Kainan), Sophia Miles (Freya), John Hurt (Rothgar)

U daljini svjetlo obasja noćno nebo. To je svemirski brod koji pada u jedan od veličanstvenih norveških fjordova. Iz olupina izlaze Kainan, humanoidni ratnik s drugog svijeta, i Moorwen, ubojiti slijepi putnik, čudovište koje traži osvetu zbog djela Kainanove vojske. Našavši se na tom stranom planetu, koji stoljećima zaostaje za njegovom civilizacijom, Kainan odlučuje pronaći i poraziti svog neprijatelja. Prije nego što uspije u naumu, Kainana zarobljuju Vikinzi. Klan ga nevoljko prihvaća kad kralju Rothgaru spasi život. Kainan se o svojoj prošlosti i djelima zbog kojih je Moorwen gnjevan na njega i njegovu obitelj povjerava Rothgarovoj prekrasnoj kćeri Freyi...

Tipična ljetna pustolovina, pretrpana vizualnim i zvučnim specijalnim efektima, ali staromodno narativno složena kao da ju je pisao starogrčki tragičar ili nordijski putujući bard. Što se glavnog negativca tiče, sami su autori priznali da se poslije *Aliena* za svako uspjele filmsko čudovište mora ustvrditi da je njegova kopija. Ostale uzore potražili su u *Predatoru*, *Gospodaru prstenova* i mitu o *Beowulfu*. Od svakog su pomalo posudili i stvorili nešto što je za svaku pohvalu. Jedino što bi se moglo prigovoriti jest obilje prezentiranog u nepuna dva sata. Možda bi sve bilo efektnije da je film podijeljen u dva nastavka. Prvi o dolasku iz svemira i upoznavanju s Vikinzima, a drugi o borbi s čudovištem. Ukratko, riječ je filmu koji se lako gleda, prepun stripovske akcije, mistike i pustolovine, ali ne i tupave pucačine, kojom nas obično terorizira Hollywood u ljetnim mjesecima.

Leon RIZMAUL

VREMEPLOV

2. rujna 1945. Završio II. svjetski rat

Kada su se poslije kapitulacije Njemačke u lipnju 1945. susreli šefovi triju vodećih sila savezničke koalicije, uputili su Japanu ultimatum za predaju. To je ponovljeno i u srpnju, kada je položaj Japana bio krajnje težak: izgubio je svu flotu i Amerikanci su već držali u svojim rukama posljednju crtu vanjske obrane Japana, otoke Iwo Jimu i Okinawu. S uzletišta na tim otocima i nosača zrakoplova Japan je sve jače bombardiran. Dotad je vlada u Moskvi već otkazala sovjetsko-japanski ugovor o neutralnosti, pa se pogoršao položaj japanske vojske u Mandžuriji i sjeveroistočnoj Kini. A kada je japanska vlada odbila saveznički ultimatum, Amerikanci su 6. kolovoza bacili na Hirošimu prvu atomsku bombu. Dva dana poslije sovjetska vlada objavila je rat Japanu. Sutradan su sovjetske snage napale japansku armiju u Mandžuriji, sjeveroistočnoj Kini, na otocima Sahalinu i Kurilima. U vrhovima japanske države došlo je do kolebanja, ali vrhovno carsko zapovjedništvo oružanih snaga bilo je za nastavak rata pod svaku cijenu. Tek kad je bačena druga atomska bomba, na Nagasaki 9. kolovoza, vlada premijera Suzukija objavila je da prihvaća saveznički ultimatum od lipnja te je 14. kolovoza dala ostavku. Novoj vladi princa Higashikunija preostalo je samo potpisati kapitulaciju i ostvariti uvjete koje su saveznici diktirali. Japanski car dao je 16. kolovoza odgovarajuću zapovijed o zaustavljanju vatre. Dotle su sovjetske operacije u Mandžuriji nastavljene nesmanjenom žestinom, slamajući japansku armiju koja je još davala otpor. Na temelju prihvaćenih uvjeta za kapitulaciju, američka flota uplovila je u Tokijski zaljev, dok su padobranci zauzeli tokijsku zračnu luku, a sovjetske snage završavale zaposjedanje Južnog Sahalina i Kurila. Točno u deset sati i trideset minuta po tokijskom vremenu, 2. rujna 1945. na palubi američkog bojnog broda "Missouri" u Tokijskom zaljevu potpisan je akt o kapitulaciji Japana. Time je i formalno završen II. svjetski rat, koji je trajao gotovo šest godina.

28. kolovoza 1916. - Italija objavila rat Njemačkoj

29. kolovoza 1842. - završio prvi Opijumski rat

1. rujna 1870. - velika pobjeda pruske vojske kod Sedana

1.-3. rujna 2004. - talačka kriza u školi u Beslanu u Sjevernoj Osetiji s više od 300 poginulih, većinom djece

Leon RIZMAUL

Priredio: Darinko PAPIĆ

PATTON II

Razvoj tenka M-47 Patton II započeo je 1949. Riječ je o konvencionalnoj konstrukciji, s kupolom vrlo izdužena oblika, postavljenom više prema naprijed, s hodnim dijelom bez bočnih štitnika. U prednjem dijelu unutrašnjosti nalazili su se vozač i rukovatelj strojnice, a iza njih su u središnjem dijelu kupole bili zapovjednik, ciljatelj i punitelj, s motorno-transimisijskim dijelom u pozadini. Na tenku su četiri ulazna otvora i dva na podu za spašavanje posade u borbenim uvjetima.

Tenk ima ugrađen četverotaktni dvanaestocilindrični, zrakom hlađeni benzinski motor Continental AV-1790-5A, maksimalne snage 800 KS. Zbog velike potrošnje tenk je imao polumjer kretanja do 130 km. Imao je i manji pomoćni benzinski motor s generatorom električne energije od 10 kw. Mjenjač je bio planetarni s jednim stupnjem

prijenosa naprijed i dva stupnja unatrag. Hodni dio čine i šest potpornih kotača, tri kotača gusenica s po jednim kompenzirajućim kotačem sa svake strane za natezanje gusenica.

Ukupna zapremina oklopljenog prostora bila je 18 m³, debljine oklopa od 22.2 do 101.6 mm. Kupola je bila debljine 101.6 mm naprijed, 63.5 mm bočno i 76.2 mm zadnjeg dijela.

Osnovno naoružanje je top M-36 90 mm. Top nije mogao djelovati iz pokreta, a pokretanje topa je ručno ili elektrohidraulično. Pomoćno naoružanje bila mu je strojnica od 7.62 ili 12.7 mm Browning M2HB i PAM 12.7 mm istog tipa.

Osim tenkova M-4, tada zapadno orijentiranoj Jugoslaviji isporučeno je tijekom pedesetih godina i 319 primjeraka prvog poslijeratnog američkog modela Patton II M-47, nakon što su Amerikanci razvili mnogo bolju verziju M-48. Sedamdesetih godina ti su tenkovi povučeni u pričuvu i bili su dodijeljeni Teritorijalnoj obrani (TO).

U Domovinskom ratu tenkovi su rabljeni u postrojbama Hrvatske vojske, ali i na neprijateljskoj strani.

Tenkovi Patton dovezeni su 1990. s poligona na području grada Knina, gdje su rabljeni kao mete, a uređeni su i obnovljeni u Cetinki. Ciljničke uređaje za ovaj tenk Hrvatskoj vojsci donirala je Slovenija 1991. Tim tenkovima se Hrvatska vojska koristila od 1991. na Dubrovačkom ratištu, duž cijelog Južnog bojišta i u operacijama u Bosni te značajno u operaciji Oluja 1995.

HRVATSKI VOJNIK

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE RH
SLUŽBA ZA ODNOS E S JAVNOŠĆU I INFORMIRANJE
Odjel hrvatskih vojnih glasila

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za internet: Toma Vlašić (toma.vlasic@morh.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić (mario.galic@morh.hr)

Urednici i novinari: Marija Alvir (marija.alvir@morh.hr), Leida Parlov (leida.parlov@morh.hr), Domagoj Vlahović

Lektorice: Gordana Jelavić, Boženka Bagarić, Milenka Pervan Stipić

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotograf: Davor Kirin

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković, Damir Bebek, Predrag Belušić

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo, tel: 3784-937

Marketing i financije: Igor Vitanović, tel: 3786-348; fax: 3784-322

Tisak: Vjesnik d.d., Slavenska avenija 4, Zagreb

Naslov uredništva: MORH, Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

http://www.hrvatski-vojniki.hr, e-mail: hrvojniki@morh.hr

Naklada: 5400 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2009. Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH.

www.military.com/military-fitness

web info

Svaki pravi vojnik trebao bi posvećivati mnogo pozornosti svojoj ukupnoj tjelesnoj spremi. Za one koji su odlučili početi s treninzima, ili one već iskuse koji su željni novih metoda, prava stranica je www.military.com/military-fitness. Sljedbenica poznate stranice američke vojne zajednice www.military.com bogata je svakojakim savjetima, koji dolaze iz američkih vojnosportskih postrojenja, gdje caruju treneri specijalizirani za spremu vojnika. Izbor je velik, a treninzi su čak specijalizirani po granama, te po specifičnim vojnim zadaćama. O vizualnoj i multimedijalnoj opremljenosti stranice suviše je govoriti jer se zna kakve Amerikanci imaju standarde: najviše. Bitno je što se sve to ne mora ograničiti na vojsku. I mi preporučujemo podizanje tjelesne spremljenosti svim našim čitateljima. "Zdrav duh u zdravom tijelu" stara je rimska i jedna od najtočnijih uzrečica uopće...

D. VLAHOVIĆ

HRVATSKI NATO VOJNIK

Vrhunski opremljen, odlično obučeni hrvatski vojnici spremni su za sve izazove modernog doba. U procesu opremanja koriste se isključivo proizvodi vrhunske kvalitete s izrazitom dominacijom hrvatskih proizvođača.

OSRH
Naočale s balističkom zaštitom ESS

KROKO
Napitnjača Kroko M115 sa spremnikom za vodu 3lit Camelbak

Marama pustinjska shemag

Kaciga s balističkom zaštitom Šestan Busch, Hrvatska

Radio veza s Laringofonom „U“ **KROKO**

Prsluk zaštitni borbeni s balističkim pločama Kroko M120 **KROKO** Thermotex i Outlast unutarnje strane bolja prozračnost i regulacija topline Protuklizne gume za kundak Džepovi za spremnike streljiva, masku, ručne bombe, bacač granta i opremu mogu se modularno prilagoditi za svaku zadaću. Balistička zaštita tijela, sa svih strana

Rukavice taktičke ljetnje i negorive Kroko RES29 **KROKO**

Jurišna puška VHS Jurišna puška HS Produkt, Hrvatska **HS Produkt**

Zeleni laser s lampom za naoružanje Beamshot **KROKO**

Set za prvu pomoć

Zaštitna maska za lice

Opasač s produžetkom futrole na nogu i furtolom za samokres Kroko M116 **KROKO**

Samokres HS 2000, HS Produkt, Hrvatska **HS Produkt**

Donje rublje: Galeb, za tople uvjete: Underarmour, osigurava transporta vlage od površine kože i kompresijom i zaštitom od UV zračenja. **KROKO**
Donje rublje za hladne uvjete Outlast regulacija topline ovisno o temperaturi okoliša, hladi odnosno grije tijelo korisnika

Stitnici za koljena Kroko **KROKO**

Nož borbeni Extrema Ratio **KROKO**

Set za preživljavanje Kroko: **KROKO**
Ručni alat Leatherman; Lampa baterijska SureFire, limenka sa sitnom opremom za preživljavanje BCB; Uređaj protiv komaraca TK1 Hrvatska; Spremnik za vodu 1,5lit CamelbaK; Kemijske svjetiljke-štipci; Prva pomoć mali komplet Lola Rilbar

Nadjakna, podjakna i hlače u maskirnoj šari od trosljednog laminata s parapropusnom i vododbojnom membranom **KROKO**

Čizme vojničke: Inkop, Sloga, Borovo, Jelen, Geox, Hrvatska **GEOX**
Čarape Jadran, Hrvatska

Ostala oprema: Podkapa negoriva; Karabiner Petzl, Šator za jednu osobu Kroko, Hrvatska; signalno ogledalo, GPS Uređaj; Uređaj za noćno izviđanje i u razvoju „Future Soldier Program Hrvatska“

Lider u razvoju, proizvodnji i distribuciji vojno policijske opreme:

KROKO INTERNATIONAL d.o.o.

Posl. Centar Vukovarska 269D, Zagreb, Hrvatska, Tel: 01/ 3772 777, www.kroko.hr